

Ukanikorongi Ubana a Asu u Aza a Roma

Ukukpa u kadyanshi

Atoni a da a'ari a Roma alya Bulus wa koronku ukanikorongi u na vi. Kotsu wari u bana a Roma wa an u korongi u da vi. Ilyuci i Roma i'ya i lai ugbonguro a likimba a a'ayin a Bulus, kpm gba magono ma baci dem ma lya tsugono a uyamba vi, Kaisa da a tsu isa yi. Arevi a da pini ushani, kpm Bulus korongu ta n u kirani n u todugbusi ili i'ya Kawauwi ka yain a asuvu a ili i'ya Kashila ka fobusukoi likimba.

Bulus gita ta u wenikei tyoku da ya dem wari n unyushi a asu u Kashila, adama a nala ya dem pecene ta n Kashila. An u wokoi Kashila kari uza u maci, nala dem uza da dem baci wa ciga u rongo evu n Kashila she u woko uza u maci. Uza wa la wari uza u maci wa, she Yesu koshi. Ukpa u ne u woko ta udarakpa a asu u ama gba, kpm Kashila ka naka ta ucira u udarakpa vi a asu u uza da baci dem u wushuki n Yesu.

A tagarada u na vi, Atoni a ka fuda ta a ka rotsongusu ili ushani a kaci ka tyoku da Yesu yain manyan ma pige u wauwa le. A ka yan ta ucira a asuvu a upityanangu u le kpaci a ka reve ta tyoku da Kashila ka wene le mai. Ureve u nala vi wa zuwa le ta a rongo mai kpm wa banga le ta dem a tonuko aza roku ukuna u Yesu n tyoku da kpm wa banga le.

Ili i'ya i'ari pini a tagarada u na vi

Bulus n Kadyanshi ka Shinga ka ne (1:1-17)

Ya dem wa ta n unyushi (1:18-3:20)

Ure u da Kashila ka tsu wusha ama (3:21-4:25)

Uma u savu u ama a Kashilā (5:1–8:39)

Aza a Isara'ila tani? (9:1–11:36)

Tyoku da uza wa rongo uma u savu u uciga (12:1–15:13)

Afofi a Bulus n idyani i ne (15:14–16:27)

Ukukpa u kadyanshi

¹ Mpa Bulus uza da u korongi ukanikorongi u na vi. Mpa kagbashi ka Yesu† Kirisiti† Kawauwi† ka. Kashilā ka dangasa mu ta n woko kasuki,† kpm u suku mu n ba n yain kuɓari ku Kadyanshi ka Shinga† ka ne.

² Caupa, Kashilā ka yan ta kazuwamgbani† ka Kadyanshi ka Shinga ka na a asu u nsumate n ne, tyoku da a korongi a Tagarada u Kashilā u Uwulukpi.† ³⁻⁴ Kadyanshi ka Shinga ki ukuna u Maku ma ne u da u dansai; wata, Yesu Kawauwi Asheku a tsunu. A matsa yi ta tyoku u vuma, eyi kumaci ku Dawuda† Magono ka wari. Shegai Kulu ku uwulukpi ku wenike ta n ucira, Yesu Maku ma Kashilā ma, kpaci u 'yangasa yi ta a ukpa. ⁵ A asu u Kawauwi, Kashilā ka naka mu ta manyan ma shinga ma kasuki. Manyan ma na mi ma ma tonon ama a iyamba gba a wushuku kpm a panaƙa yi. Aya ma yanka manyan ma na mi. ⁶ I'a ta a asuvu a ama a nala yi a da Yesu Kawauwi u dangasai.

⁷ N korongu ta ukanikorongi u na vi ubana ara de gba aza da a'ari a ilyuci i Roma.† Kashilā ka ciga da ta kpm u isa da i woko ama a uwulukpi a ne.

Asaka Kashilā Tata u tsunu n Asheku Yesu Kawauwi u naka da ukuna u shinga† na ndishi n shinga.

Bulus yain kvasu n ucikpa

⁸ Asaka n gita n cikpa Kashilā a asuvu a kala ka Yesu Kawauwi adama a de gba. N yan ta nala adama a da gba ama a asuvu a likimba a ka dansa ta ukuna u upityanangu u de. ⁹ Kashilā ka reve ta n asaka uyansa kvasu adama

a de wa, na n gbashiki yi n katakasuvu ka va, na n dansi Kadyanshi ka Shinga ka Maku ma ne. ¹⁰ A'ayin a da baci ma yan kavasu, n tsu folo ta Kashila ka asaka mu n kondo da, kpam nala wa woko Kashila ka wushuku baci.

¹¹ Ma ciga ta n wene da tsara n naka da ucun u una u shinga u da Kulu ku Kashila ku naka mu. Ka ka banga da i gbonguro a asuvu a Asheku. ¹² Dana da ma dana ma ciga ta tsu bangamgbana i n upityanangu u da tsu tsarai. Upityanangu u de wa banga mu ta, kpam upityanangu u va wa banga da ta. ¹³ Aje a va, ma ciga ta i reve an n tsu fobuso ta n tuwa n kondo da. Shegai ili i roku i tsu kangu mu ta uyan nala. Ma ciga ta n zuwa ama a toni Kawauwi a asuvu a Roma, tyoku da n yain a asu u atoku a de Awulawa.†

¹⁴ U kana ta n gbashika ama gba: Nheline n aza da bawu a'ari Nheline; aza da a'ari arevi n aza da bawu a revei ili. ¹⁵ Ili i'ya i zuwai n matsai cika ma ciga n yanka da kubari ku Kadyanshi ka Shinga a Roma i'ya gai la vi.

Ucira u uyan Kadyanshi ka Shinga

¹⁶ N pana uwono adama a Kadyanshi ka Shinga ka Kawauwi ka na ki wa, kpaci ucira u da Kashila ka yankai manyan u wauwai uza da baci dem u pityanangi u da la vi, ili i'ya i bidyai aza a Yahuda ubana aza da bawu a'ari aza a Yahuda.† ¹⁷ Kadyanshi ka Shinga ki ka wenike ta tyoku da Kashila ka gonukoi ama, a woko ama a maci n eyi: a asu u upityanangu u da tun a kagita hal ubana a makorishi. Tyoku da Tagarada u Kashila u danai, “Uza da Kashila ka gonukoi uza u maci† n eyi wa tsara ta uma adama a da u wushuki n Kashila.” ◇

Ama gba a nusa ta

¹⁸ Kashila uza da wari a zuba† wa wenike ta tyoku da wa pana upan, a asu u ukidaga ama ugana a unyushi u cingi

◇ 1:17 Hab. 2:4; Gal. 3:11; K.lb. 10:38.

n ikuna i cingi i'ya a yansai. A kangu ta ukuna u mayun n tsicingi tsu le. ¹⁹ Kashila ka yan le ta mavura, adama a da a reve ta ili i'ya i gain ama a reve a ukuna u Kashila mai, kpaci Kashila ka wenike le ta i'ya gba. ²⁰ Ama a ka wene ucira u Kashila u da bawu wari n utyoku n a'eshi a le wa, kpam n ure u uyawunsa u ne u uwulukpi. Tun an Kashila ka yain likimba, gba ili i'ya u yain i wenike ta tyoku da wari. Adama a nala, ama a ka tsara ure u kunyani wa. ²¹ Ko an a revei Kashila, a 'yuwan yi ta unaka tsupige tyoku u Kashila ka mayun, a 'yuwan yi kpam ucikpa. A unu u nala, aku uyawunsa u le u wokoi u gbani. Atakasuvu a utengeshi a le a shadangi n karimbi. ²² A da a'a ta n ugboji, shegai a wokoi atengeshi. ²³ A lyaka Kashila ka tsupige uza da wari n uma bawu utyoku kayala wa. Aku a gonoi a lyakai ameli a da a rotsoi ama aza da bawu a'ari n uma u da bawu wari n utyoku, na nnu, na nnama, n a'ali kayala.

²⁴ Adama a da a yansai ili i nala yi, Kashila ka asakai ama a nala yi a karai ure u le. A yain gba ili i'ya a ka ciga a yain, kpam maluwa ma cingi ma le ma zuwa le a yamgbani tsishankala tsu uwono n ikyamba i le. ²⁵ A 'yuwain ukuna u mayun u Kashila aku a wushuki n kaban. A lyakai ili i'ya Kashila ka yain kayala a unu u da a ka lyaka uza da u yain i'ya kayala. Aya uza da wa wusha icikpali hal ubana bawu utyoku. Ami.†

²⁶ An u wokoi a yain nala, aku Kashila ka asaka le a tonoi maluwa ma uwono ma le. Aka a ka vakusu n atoku a le aka, kpam nala u gain u woko wa. ²⁷ Nala dem a'ali a yain. A asakai uciga uvakusu n aka, aku a wokoi n maluwa ma pige ma uyan tsugbani n a'ali. A yain ili i uwono n atoku a le, kpam ili i'ya i gitai n ele i'ya mavura adama a ili i utengeshi i'ya a yain.

²⁸ Ama a yawunsa an wari n kalen a tsara ureve u mayun u Kashila wa. Aku Kashila ka lazai ka asaka le n atakasuvu

a cingi a le, u asaka le a yain ili i'ya bawu i'ari i gain a yain. ²⁹ A shadangi n gba icun i unyushi u cingi n tsicingi. A ka cigaka kaci ka le ili dem. A kovoï ama. A shadangi n malyon. A ka ciga mawunuka gbani gbani, n a shilakanasi n atoku, a vurusai a'ene atoku. Kain dem uyawunsa u le u ili i cingi u da a kaci ka ama. A yain ndyami. ³⁰ A nangasai a'ala a ama. A kovoï Kashila. A wenike ama karinga wa. A yain aradi. A cikpalasai kaci ka le. A matsai a yain tsicingi a ire i savu. A naka isheku i le karinga wa. ³¹ A'a ta n utengeshi. A shadangusu kazuwamgbani ka le wa. A wenike ikuna i shinga ko asuvayali wa. ³² A reve ta melet ma Kashila ma dana ta uza da baci wari nala u gan ta u kuwa. Shegai nala u bishinka le a lyai kelime n uyan tsicingi tsu le wa. Hal gbam a wushunki aza roku a yain dem nala.

2

Afada a Kashila

¹ Gaawan ya rongo ta a udansa, "Ama a da va dansaka vi aza a cingi a da!" Shegai eda dem ama a cingi a da tyoku da a'ari, kpam i'a n ili i'ya ya dana wa! I dana baci ama a cingi a da, kpam a ka kidaga le ta ugana, kaci ka de ka ya kidaga ugana, kpaci ili i te i'ya ya yansa. ² Tsu reve ta Kashila ka yain derere an u kidagai aza da a ka yansa ili i nala yi ugana. ³ An wa i wenei unyushi u ama a na yi hal i kidaga le ugana, kpam eda dem nala ya yansa, nida ya wundya ya la a ukida u ugana u Kashila? ⁴ I goro Kashila an wari uza u shinga, kpam an bawu u yanka da mavura kute-kute, ko adama ahankuri a ne? Mayun da ili i'ya i zuwai Kashila kari uza u shinga ara de i'ya an wa ciga da i kpatala utuwa ara ne.

⁵ Shegai eda i ryagbaja ta kpam i 'yuwain ukpatala a asu u Kashila. Wa zuwa da ta i pana ikyamba cika kain ka wa

wenike upan u ne kpam u yain afada dere. ⁶ Kashilā ka tsupa tā ya dem a ili i'ya u yain. ⁷ Wa naka tā uma u da bawu wari n utyoku a asu u aza da a lyai kapala n uyan ili i shinga, aza da kpam a zama yi u naka le tsupige, n icikpali, n uma u da bawu wari n utyoku. ⁸ Shegai wa tsungu tā upan u ne a asu u aza da a rongoi tsara a naka kaci ka le upana kayanyan koshi, kpam a 'yuwain unaka ukuna u mayun karinga, kpam a ka yansa ikuna i cingi maco. ⁹ Kashilā ka zuwa tā ya dem uza da wa yansa unyushi u cingi maco u pana ikyamba kpam u pana mbala. Nala wa gita tā ve a asu u aza a Yahuda, aku a asu u Awulawa. ¹⁰ Shegai wa naka tā tsupige, n icikpali, na ndishi n shinga a asu u uza da baci dem wa yansa ili i shinga. A asu u aza a Yahuda u da nala wa gita, aku a asu u Awulawa. ¹¹ Nala Kashilā ka yanka ama gba afada unā u te.

¹² A ka foro tā Awulawa a yan baci unyushi u cingi, ko an u wokoi a reve Mele ma Kashilā ka nakai Musa† wa. A ka foro tā aza a Yahuda a yan baci unyushi u cingi, kpaci a'a tā n Mele mi. ¹³ Kashilā ka zuwa ama a woko ama a maci a kapala ka ne an a tonoi Mele wa. Shegai a ka woko tā nala a yan baci ili i'ya Mele ma danai a yain. ¹⁴ Ko an u wokoi Awulawa, aza da bawu a'ari n Mele, a dangasaka tā kaci ka le a toni ili i'ya Mele ma danai, a wenike tā a atakasuvu a le a reve tā ili i'ya i'ari dere n ili i'ya i'ari i cingi. ¹⁵ A wenike tā mele mi mā tā a asuvu a le, adama a da uyawunsa u le u tsu tonusuko le tā ili i'ya a ka yansa i'a mai wa, ko kpam u tsu tonusuko le tā a ka yansa tā ili mai. ¹⁶ Gba ili i na yi ya gita tā a kain ka Kashilā ka yanka uyawunsa u ama u da wari usokongi afada a asu u Yesu Kawauwi. Kadyanshi ka Shinga ka ma yansa kubari ku ka danai nala.

Aza a Yahuda n Mele

¹⁷ Uza u Yahuda da baci vari, n Mele ma vu pityanangi. Va yan tā aradi an vari a asuvu a ama a Kashilā. ¹⁸ Vu reve

tā ili i'ya wa ciga vu vu yain, vu reve tā kpm̄ ili i'ya i'ari derere, kpaci vu rotsongusu tā Mele mi. ¹⁹ Vu bidiga tā kaci ka vunu vu woko uza dā wa rono arumba, vu bidigai kpm̄ kaci ka vunu vu woko katyashi ka aza dā a'ari a asuvu a karimbi. ²⁰ Vu wenei yavu va wenike tā atengeshi ili i'ya i'ari dere, kpm̄ i wenishike aza dā bawu a revei ili. Vā tā n Mele mi, adama a nala vu wenei yavu vu reve ili dem, kpm̄ v̄ari n ukuna u mayun gbā. ²¹ Vu wenishike tā ama, ndya i zuwai bawu vu wenishikei kaci ka vunu? Vu tonusuko tā ama kotsu a yain uboki wa, shegai avu vu gonoi va boko. ²² Vu da u gan a yain tsishankala wa, shegai avu vu gonoi va yan tsa. Vu da u gan a lyaka ameli kayala wa, shegai va tsarasa tā ili i'ya i tsu uwa vu a ure u dā bawu u gain a kuwa ku ameli a le. ²³ Vu yan tā aradi an v̄ari n Mele, shegai vu zuwa tā ama a goroi Kashila, kpaci vu 'yuwain ma unaka karinga. ²⁴ Dere dā tyoku dā Tagarada u Kashila u danai, “Awulawa a tsu wishisa tā Kashila adama a de.” ◇

²⁵ Uza u Yahuda dā baci v̄ari, kpm̄ va yan ili i'ya Mele ma danai vu yain, a kida vu baci kacombi,† u woko gbani wa. Shegai vu naka baci Mele mi karinga wa, dere dā yavu a'ari a kida vu kacombi wa. ²⁶ A tsu kida Awulawa acombi wa, shegai a yan baci ili i'ya Mele ma danai, Kashila ka wene le tā yavu a kida le tā acombi. ²⁷ Kashila ka tuwa tā ka yanka aza a Yahuda afada, kpaci Awulawa n kaci ka le a naka tā Mele mi karinga. Vā tā n Mele mi kpm̄ a kida vu tā kacombi, shegai vu 'yuwain unaka Mele mi karinga. Awulawa a naka tā Mele mi karinga, ko an u wokoi a kida le acombi wa.

²⁸ Adama a dā ama a revei an avu uza u Yahuda u dā, kpm̄ a kida vu kacombi, nala u gonuko vu uza u Yahuda u mayun wa. ²⁹ Mayun tani, uza u Yahuda u mayun aya

◇ 2:24 Isha. 52:5; Izk. 36:22.

uza da katakasuvu ka ne kari dere n Kashila. Kpam ukida u kacombi u mayun u da an a kida vu ikyamba wa, shegai usavada u katakasuvu u da, manyan ma Kulu ku Kashila ma la vi. Usavada u katakasuvu u nala vi, manyan ma Mele ma a korongi ma wa. Ucun u vuma u nala vi wa wusha ta icikpali a asu u Kashila, shegai a asu u ama wa.

3

¹ Aza a Yahuda a'la n ili i roku i'ya ama da a buwai bawu a'ari n i'ya? Nhya i lobonoi a kida le baci acombis? ² I lobono ta a ire ushani! Ure u kagita u da, Kashila ka wushunku ta aza a Yahuda n akani a ne.

³ Mayun da aza roku a le a wushuki n akani yi wa. Nala wa fishinka Kashila uyan ili i'ya u zuwamgbanaid da? ⁴ Ko kenu! Ko ya dem u woko baci uza u kaban, Kashila ka ta pini uza u mayun. Tagarada u Kashila u dansa ta ukuna u ne,
 "Ili i'ya baci dem vu dansai, ya dem wa wene ta mayun da. A'ayin a da a baci dem a banka vu a asu u afada, vu tsu lya ta kaci." ◇

⁵ Aza roku a dana ta, "Tsu yan baci unyushi, nala u wenike ta a kateshe Kashila uza u maci da. Adama a nala tsu dana de la vi Kashila ka nusa ta u foro tsu baci." (N pana ta ama a danai nala.) ⁶ Shegai nala wari wa! Mayun da baci Kashila ka tsu yansa ili i shinga wa, wa fuda wa yanka likimba afada wa. ⁷ Uza roku u dana ta, "N yan baci kaban, kpam kaban ka va ka wenikei ili i'ya Kashila ka danai mayun da kpam ka naka yi tsupige, nida Kashila ka dana mpa uza u unyushi u cingi u da aku u yan mu mavura?" ⁸ Nala baci wari, ya fuda ta kpam ya dana, "Asaka tsu lyai kapala n uyansa unyushi u cingi tsara u woko utsara u tsupige u Kashila." Ama roku a tonuko tsu ta kagbani a da ucun u uwenishike u nala vi u da tsa yansa.

◇ 3:4 Ishp. 51:4.

Shegai nala wari wa! Kashila ka yan le ta mavura a ili i'ya a yansai.

Uza u maci wa la wa

⁹ Dana da tsa ciga tsu dana atsu aza da tsari aza a Yahuda tsu la aza da a buwai da? Nala wa! Tsu wenike da de an unyushi u cingi wa tono n ama gba; wata, aza a Yahuda n Awulawa. ¹⁰ Tagarada u Kashila u tonuko tsu ta,

“Uza u maci wa la wa,
ko uza u te.

¹¹ Uza u kakiri wa la wa.

Uza wa la wa zama Kashila wa.

¹² Gba le a kpatalaka de Kashila kucina.

Ya dem u woko de uza u gbani.

Uza wa la u yain ili i maci wa.

Ko uza u te.” ◇

¹³ “Kadyanshi ka le kasaun ka ukukpi.

Kadyanshi ka le ushadangi u da kari n kaban.”

“Ili i'ya a dansai i'a ta tyoku u tsukonu tsu kali.” ◇

¹⁴ “A tsu rongo ta uyansa una u cingi u da wari akoni a de.”

◇

¹⁵ “Ufobusi u da a'ari maco tsara a wuna ama.

¹⁶ A asu u da dem a banai a tsu tuko ta uwacinsa n upana u ikyamba.

¹⁷ A tsu yan ili i'ya ya zuwa ama a rongo na ndishi n shinga n atoku wa.” ◇

¹⁸ “A tsu pana gbam uwonvo u Kashila wa.” ◇

¹⁹ Tsu reve ta gai ili i'ya gba Mele ma danai, ma dana ta i'ya a kaci ka aza da Kashila ka nakai ma. Nala wari tsara ama gba a namba ili i udana, kpam kotsu gba likimba u reve an wari a kere ka afada a Kashila. ²⁰ Uza wa fuda wa woko uza u maci n Kashila a asu u utono u Mele wa, kpaci

◇ 3:12 Ishp. 14:1-3; Ishp. 53:1-3.

◇ 3:13 Ishp. 5:9; Ishp. 140:3.

◇ 3:14

Ishp. 10:7. ◇ 3:17 Isha. 59:7-8.

◇ 3:18 Ishp. 36:1.

manyan ma Mele ma la wa. Ili i'ya Mele ma tsu yan i'ya ma zuwa tsu tsu reve an tsu yain unyushi u cingi.

Uwoko uza u maci a asu u upityanangu

²¹ Shegai gogo-na Kashilā ka wenike t̄a ure u roku kau u ugonuko ama a woko ama a maci. Mele mi n ikorongi i ntsumate a yan t̄a kadyanshi ka ure u na vi, shegai a asu u unākā Mele ma Musa karingā dā wa. ²² Kashilā ka gonuko t̄a ama a woko ama a maci a wushuku baci n Yesu Kawauwi u takpa le unyushi u cingi u le. Kpam gbā ama a ka tsarā t̄a uwauwa a asu u ure u te u na vi, ko an ya baci a'ari ko tani ndya baci a yain. ²³ Ya dem yan t̄a unyushi u cingi, kpam tsu gusa t̄a a tsupige tsu Kashilā. ²⁴ Shegai Kashilā ka gonuko le t̄a a wokoi dere a asu u ukuna u shinga u ne u dā u nekei gbani. U yan t̄a nala vi a asu u Yesu Kawauwi, uza dā u wutukpā tsu u takpai unyushi u cingi u tsunu. ²⁵ Kpaci Kashilā ka neke t̄a Yesu Kawauwi tsarā u takpa mavura ma unyushi u cingi u ama tsarā Kashilā ka pana kpam upan u le wa. Kashilā ka gonuko t̄a ama a woko dere a wushuku baci Kawauwi ka wotsongi mpasa n ne, an u nekei uma u ne udarākpa† adama a le. Kashilā uza u ahankuri dā kpam u tsu yansa t̄a ukuna dere. Nala wari caupa, an bawu u tsu yan ama mavura adama a unyushi u cingi u le. ²⁶ Kpam Kashilā ka neke t̄a Yesu tsarā u wenike an u yain ili i'ya i'ari dere. Gogo-na u gonuko dē aza a unyushi u cingi a woko dere a kapala ka ne adama a dā a wushuki n Yesu.

²⁷ Nala baci, nte kalen ka arādi a tsunu? Nte tani kari! An Kashilā ka wusha tsu, adama a ili i shinga i'ya tsu yain dā wa. Adama a upityanangu u tsunu u dā. ²⁸ Kashilā ka gonuko tsu t̄a tsu wokoi dere a kapala ka ne adama a dā tsu wushuki, shegai adama a dā tsu tonoi Mele mi u dā wa. ²⁹ Kashilā k̄a adama a aza a Yahuda koshi dā? A'a! Kashilā k̄a t̄a dem adama a Awulawa. Mayun, ka Awulawa ka dem. ³⁰ Kashilā ka te ka koshi, kpam ure u te u dā koshi u dā u

tsu wusha ama. U tsu gonuko t̄a ama a woko dere a kapala ka ne a wushuku baci n eyi. U woko she aza a Yahuda ko Awulawa wa. ³¹ Gogo-na an tsu tsarai upityanangu, tsu vutala Mele mi da? Ko kenu! Upityanangu u da u zuwa tsu tsu woko ili i'ya Mele mi ma ciga tsu tsu woko mayun.

4

Upityanangu u Ibirahi

¹ Ndyā tsa dana makoshi ma cau ma tsunu Ibirahi† ma rotsongusi a ukuna u upityanangu? ² Kashila ka gonuko yi baci u wokoi dere adama a ili i'ya u yain, wa tsara ta ili i'ya wa yan aradi n i'ya, shegai ure u Kashila wa adama a uyan ili wa. ³ Tagarada u Kashila u dana ta, “Ibirahi wushuku ta n Kashila, adama a nala Kashila ka gonuko yi ta u woko vuma u maci.” ◇

⁴ Vuma u yan baci manyan, u kana ta a tsupa yi adama a ili i'ya u yain. Katsupi ka malen ma manyan ka nala ki kune ku gbani wa. ⁵ Shegai va zuwa Kashila ka gonuko vu vu woko dere adama a ili i'ya vu yain wa. Kashila ka wusha ta aza a unyushi u cingi adama a da a pityanangi n eyi. ⁶ Dawuda dana ta dem nala an u yain kadyanshi ka ipeli i vuma da Kashila ka wushai tyoku u vuma u maci, ko an u wokoi uwoko u maci u nala vi adama a ili i'ya vuma u nala vi u yain da wa:

⁷ “Ama a da a yain ili i cingi i'ya Kashila ka cimbusai, a yan ta ipeli i mayun.

Kashila ka takpa le de unyushi u cingi u le.

⁸ Ama a nala yi a pele ta, aza da Magono ma Zuba bawu ma ciba unyushi u cingi u le.” ◇

◇ 4:3 Kag. 15:6. ◇ 4:8 Ishp. 32:1-2.

⁹ Ipeli i'ya Dawuda yain kadyanshi ki ya aza da a kidai acombi a da koshi? Nala wa, ko kenu! Ya aza da bawu a kidai acombi a da dem. Kpaci tsu dana de ili i'ya Tagarada u Kashila u danai, "Ibrahi wushuku ta n Kashila, adama a nala Kashila ka gonuko yi ta u woko vuma u maci."
¹⁰ Nida na vi gitai? Kashila ka wusha Ibrahi kahu a kida yi kacombi da ko cina a kida yi de? Kahu a kida yi kacombi da Kashila ka wusha yi. ¹¹ Ukida u kacombi iryoci i'ya an Ibrahi wari n upityanangu kpam Kashila ka wushuku de n eyi, aku u gonuko yi u woko vuma u maci, tun kahu a kida yi kacombi. Adama a nala Ibrahi aya asheku a aza da a'ari n upityanangu bawu a kidai acombi. A woko ta derere n Kashila adama a da a'ari n upityanangu. ¹² Ibrahi kpam aya dem asheku a aza da a kidai acombi, a'a baci gai n ucun u pityanangu u da Ibrahi wari n u da tun kahu a kida yi kacombi.

Kazuwamgbani a asu u upityanangu

¹³ Kashila ka yankai Ibrahi na mmuku n tsikaya n ne kazuwamgbani u da wa naka le ta likimba. U yan nala adama a da Ibrahi nakai Mele karinga wa, shegai upityanangu u ne n eyi u da u zuwai u wusha yi. ¹⁴ Ama a ka wusha baci ili i'ya Kashila ka zuwamgbanai a asu u utono Mele, upityanangu u woko de la vi u gbani. Kpam kazuwamgbani ka Kashila ka yankai Ibrahi ka woko dem la vi de ka gbani. ¹⁵ Kashila ka tsu pana ta upan u ama a kpada baci utono Mele. A da baci mele mari la wa, vuma wari wa kodo ma wa.

¹⁶ Adama a nala ama a wusha ta kazuwamgbani ka Kashila an a wushuki. U neke ta ili i'ya u zuwamgbanai vi gbani, kpam mayun a wusha ta u da. A tono baci Mele ma aza a Yahuda, ko kpam a tono baci ma wa, a ka wusha ta u da a'a baci n upityanangu tyoku u Ibrahi. Kpaci Ibrahi aya asheku a aza da a wushuki gba. ¹⁷ Tyoku da Tagarada

u Kashilā u danai an Kashilā ka tonukoi Ibrahi, “N gonuko vu tā asheku a uyamba ushani.” ◇ Kazuwamgbani ka na ki a yanka tā ka Ibrahi adama a ḏa u wushuki n Kashilā, uza ḏa u tsu 'yangasa akushe a gono n uma, kpam u zuwai ili i savu i wutai a asu u ḏa bawu ili i'ari.

¹⁸ An Kashilā ka yankai Ibrahi kazuwamgbani wa woko asheku a uyamba ushani, Ibrahi wushuku tā n eyi. Kashilā ka dana tā kpam, “Mmuku n tsikaya n vunu ma yan tā ushani, tyoku u atala,” ◇ ko an u wokoi ucun u kazuwamgbani ka nala yavu ka woko mayun wa! ¹⁹ Aku Ibrahi lyai kapala n uwushuku, ko an u wokoi u yan ḏe evu n ayen amangatawun (100) kpam u kutsa ḏe ḏa wa woko asheku. Uka u ne Saratu dem u yan ḏe mamici kpam u matsa wa. ²⁰ Ibrahi yan malala ma Kashilā ka kpaḏa uyan ili i'ya u zuwamgbani wa, kpam u asaka uwushukusu wa. Upityanangu u ne u shadangu yi n ucira, aku u nakai Kashilā tsupige. ²¹ U wushuku tā mayun an Kashilā ka fuda ka shadangu ili i'ya u yain kazuwamgbani. ²² Adama a upityanangu u Ibrahi, “Kashilā ka gonuko yi tā u woko vuma u maci.” ²³ An Tagarada u Kashilā u danai, “Kashilā ka gonuko yi tā u woko vuma u maci,” Ibrahi ḏa koshi a koronki u ḏa wa. ²⁴ A koronku tsu tā dem nala, tsara a tonuko tsu Kashilā ka gonuko tsu tā dem ama a maci tsu wushuku baci n eyi, uza ḏa u 'yangasai Yesu Asheku a tsunu a ukpa. ²⁵ Kashilā ka neke tā Yesu u kuwa adama a unyushi u cingi u tsunu, kpam u 'yangasa yi tā n uma, tsara Kashilā ka gonuko tsu tsu woko dere.

5

Upityanangu u tuko tā mazanga

◇ 4:17 Kag. 17:5. ◇ 4:18 Kag. 15:5.

¹ Kashilā ka gonuko tsu t̄a tsu wokoi dere ubana a asu u ne adama a upityanangu u tsunu. Gogo-na ts̄a t̄a n̄a ndishi n shinga n Kashilā adama a ili i'ya Yesu Kawauwi Asheku a tsunu a yanka tsu. ² U yanka tsu t̄a ure ts̄ara tsu uwa a tsishinga tsu Kashilā adama a d̄a tsu wushuki n Kawauwi. Kpam tsu yan t̄a mazāngā adama a d̄a ts̄ari n kapashi a tsupige tsu Kashilā. ³ Nala gb̄am koshi wa, ts̄a t̄a dem n mazāngā an ts̄ari a kadambula, adama a d̄a tsu reve t̄a kadambula ka nala ki ka zuwa tsu t̄a akawunki. ⁴ An tsu rotsongusi tyoku d̄a tsa kawunku, aku Kashilā ka wushunku tsu. Adama a nala a d̄a gogo-na ts̄ari n uzuwa u uma. ⁵ Ts̄a baci n uzuwa u uma ucun u na, a ka varangu tsu a iyamba wa. Gb̄a ili i na yi i git̄a t̄a adama a d̄a Kashilā ka n̄ak̄a tsu Kulu Keri,† uza d̄a u shad̄angi atakasuvu a tsunu n uciga u ne.

⁶ Kawauwi ka kuw̄a t̄a adama a tsunu a'ayin a d̄a bawu tsa fud̄a tsa b̄angā kaci ka tsunu, ko an u wokoi aza a unyushi u cingi a d̄a ts̄ari. ⁷ U wuyana t̄a cika uza roku u kuw̄a ts̄ara u wauwa uma u uza roku u d̄a wa tono Mele. Shegai gaawan wa tuw̄a t̄a u kuw̄a ts̄ara u wauwa uma u uza d̄a u tsu yans̄aka atoku ikuna i shinga maco. ⁸ Shegai Kashilā ka wenike tsu uciga u pige an u sukunku tsu Kawauwi u kuw̄a adama a tsunu cina tsu buwai ve aza a unyushi u cingi.

⁹ Gogo-na Kashilā ka gonuko tsu d̄e tsu wokoi dere a asu u ne adama a mpasa n Kawauwi, adama a nala tsu reve t̄a maken m̄a la wa, wa wauwa tsu t̄a a asuvu a upan u Kashilā. ¹⁰ Tun cina tsu buwai ve atokulalu a Kashilā d̄a eyi kaci ka ne u gonuko tsu aje a ne, cinda Maku ma ne ma kuw̄a adama a tsunu. Gogo-na cinda tsu wokoi aje a Kashilā, tsu reve t̄a an mayun d̄a wa wauwa tsu a asu u uma u Maku ma ne. ¹¹ Nala gb̄am koshi wa, ts̄a t̄a n mazāngā adama a ili i'ya Kashilā ka yanka tsu a asu u Yesu Kawauwi, uza d̄a

u gonuko tsu aje a Kashilā.

Adamu n Kawauwi

¹² Unyushi u cingi u uwa tā a likimba adama a ili i'ya vuma u te u yain, kpam unyushi u tuwā tā kabolo n ukpā. Ili i'ya i zuwai u k̄anai ya dem she u kuwā i'ya gai la vi, kpaci ya dem yan tā unyushi u cingi. ¹³ Unyushi u cingi wā tā pini a likimba tun kahu Kashilā ka nākā Mele. A'ayin a nala yi Kashilā ka tsu cibusa unyushi wa, kpaci Mele mari pini wa. ¹⁴ Shegai a'ayin a Adamu† ubana a a'ayin a Musa ama a kuwusā tā, ko an u wokoi a tsu 'yuwan ili i'ya Kashilā ka tsu tonuko le a yain wa, tyoku u Adamu.

A ure u roku, Adamu wā tā yavu Kawauwi uza dā u tuwāi a kucina. ¹⁵ Shegai ama a re a le yi unā u te u dā a'ari wa, kpaci kune ku Kashilā ka yanka tsu gbani k̄a tyoku u unyushi u cingi u Adamu wa. Mayun dā an ama ushani a kuwāi adama a unyushi u vuma u te u nala vi. Shegai ukuna u shinga u Kashilā u la tā tsupige, kpam nala ama ushani a tsarā tā kune ku Kashilā ki; wata, uma u dā la vi a asu u ukuna u shinga u vuma u te u nala vi, Yesu Kawauwi. ¹⁶ Ili i'ya uza wa tsarā a asu u kune ku Kashilā ki i'ā tā kau n ili i'ya uza wa tsarā a asu u unyushi u cingi u vuma u te u nala vi. An Adamu yain unyushi u cingi u nala vi, Kashilā ka yan tā afada, u yain kpam mavura. Shegai u gonuko tsu tā tsu wokoi dere a asu u kune ku shinga ku ne, ko an u wokoi tsu yain unyushi ushani. ¹⁷ Unyushi u cingi u vuma u te u na vi; wata, Adamu, u zuwa tā ukpā wa lya tsugono tsu tsunu. Shegai ili i'ya Yesu Kawauwi u yain i la tā ili i nala yi. Kashilā ka yanka tsu tā ili i shinga ushani, kpaci u wushuku tā n ̄atsu adama a Yesu. Adama a nala tsa tsarā tā uma kpam tsu lyai tsugono tsu ukpā.

¹⁸ Unyushi u te u Adamu vi u tuko tā ama gbā mavura ma ukpā. Nala kpam, ili i te i maci i'ya Kawauwi ka yain vi i gonuko tā ama gbā a woko dere a asu u Kashilā. Kpam

u tuko t̄a ama gb̄a uma u mayun. ¹⁹ Unyushi u vuma u te u nala vi ubana a asu u Kashil̄a, u zuwa t̄a ama ushani a wokoi aza a unyushi u cingi. Shegai Yesu pan̄aka t̄a Kashil̄a kpam u zuwai Kashil̄a ka wushi ama ushani.

²⁰ Kashil̄a ka nak̄a t̄a Mele tsar̄a ama a wene tyoku d̄a caupa a'ari aza a unyushi u cingi. Shegai an ama yi a'ari a udokusu unyushi vi, aku Kashil̄a ka doki ka yans̄aka le ikuna i shinga. ²¹ Unyushi u cingi u lya t̄a tsugono tsu ama gb̄a hal u tuko le ukp̄a. Nala dem gogo-na, ukuna u shinga u Kashil̄a wa lya tsugono, kpam u wushuku t̄a n̄ atsu adama a Yesu Kawauwi Asheku a tsunu. Kpam nala u tuko tsu t̄a uma bawu utyoku.

6

Unyushi u cingi w̄a n ucira wa

¹ Ndya tsa dana? Tsu lyai kapala n uyansa unyushi u cingi d̄a, tsar̄a Kashil̄a ka lyai kapala n u yans̄aka tsu ikuna i shinga i ne? ² A'a, ko kenu! A ukuna u unyushi u cingi u d̄a baci, atsu akushe a d̄a, nida tsa lya kapala n uyansa unyushi u cingi? ³ I as̄ansa an gb̄a tsunu tsu wokoi ili i te n Kawauwi an a ulyubugu† tsu? An a lyubugu tsu, tsu kuw̄a t̄a tyoku d̄a u kuwai. ⁴ An a lyubugu tsu, u woko t̄a yavu n Kawauwi ka a cid̄angu tsu, kpaci tsu kuw̄a t̄a n eyi. Tata yanka t̄a tsupige n ucira u ne manyan u 'yangas̄ai Kawauwi a ukp̄a. Nala dem wa zuwa tsu tsu rongo uma u savu.

⁵ Cinda tsu bolomgbonoi n Kawauwi a asu u ukp̄a u ne, Kashil̄a ka zuwa tsu t̄a tsu doku tsu 'yanga n uma tyoku d̄a a 'yangas̄ai Kawauwi. ⁶ Tsu reve t̄a a wuna tsu t̄a tyoku d̄a tsari caupa a mawandamgbani† kaḅolo n Yesu, tsar̄a unyushi u cingi u namba ucira a uma u tsunu. Kashil̄a ka yan t̄a nala, tsar̄a ikyamba i unyushi i cingi i tsunu i lyai kapala n uwoko agbashi a unyushi u cingi wa. ⁷ Nala wari

kpaci a'ayin a da baci dem ama a kuwai a woko de yaa, unyushi u cingi wa kpam n ucira a kaci ka le wa.

⁸ Tsu kuwa baci n Kawauwi, tsu reve ta tsa yan ta uma n eyi. ⁹ A 'yangasa ta Kawauwi a ukpa, adama a nala tsu reve ta wa doku wa kuwa wa. Ukpa wa kpam n ucira a kaci ka ne gogo-na wa. ¹⁰ An Kawauwi ka kuwai, kuten ka u kuwai tsara u lyai kaci ka unyushi u cingi, kpam u kana u doku u kuwa wa. Gogo-na wa ta n uma u savu, kpam uma u savu u ne vi wa ta a asu u Kashila. ¹¹ Nala dem, u gan ta vu wene kaci ka vunu yavu kakushe ka vari a asu u unyushi u cingi, kpam vari n uma n Kashila a asu u Yesu Kawauwi.

¹² Adama a nala kotsu vu asaka unyushi u cingi u toni n uma u vunu pini na a likimba wa. Vu toni kpam ili i cingi i'ya va ciga vu yain wa. ¹³ Kotsu i asaka kapashe ka ikyamba ka de ka te ka woko ili i uyanka tsicingi tsara i yain unyushi u cingi wa. Shegai da ya yan nala, nakai kaci ka de kabala a asu u Kashila, kpaci icun i ama da a kuwai da i'ari, shegai gogo-na Kashila ka gonuko da aza a uma. Nakai ikyamba i de kabala a asu u Kashila tsara i yain ili i'ya i'ari dere kpam ya tuko tsupige a asu u Kashila. ¹⁴ Unyushi u cingi u buwa kpam uwoko uzapige u vunu wa. Tsishinga tsu Kashila tsa tsa lya tsugono a kaci ka vunu, shegai Mele wa.

Agbashi a da panakai Kashila

¹⁵ An u wokoi tsishinga tsu Kashila tsa tsa lya tsugono a kaci ka tsunu, shegai Mele wa, nala naka tsu ucira u uyansa unyushi ucingi da? Nala vari wa, ko kenu. ¹⁶ I reve ta mayun da, ili i'ya baci dem i dangasai ya panaka i woko de uzapige u de. Ya fuda ta ya dangasa unyushi u cingi u da wa tonon uza ubana a ukpa, ko kpam i dangasa upanaka Kashila aku i woko aza a maci. ¹⁷ Tun caupa, eda agbashi a unyushi u cingi a da. Shegai n cikpa ta Kashila an i shamgbai ya panaka uwenishike u da i wushai ara va.

¹⁸ Kashilā ka surukpa dā de a ucira u unyushi u cingi, kpam i woko de agbashi a Kashilā tsarā i yain ili i'ya i'ari i maci.

¹⁹ Dansa dā n dansai n iryoci i na yi tsarā i kanā ili i'ya ma tono n maloko. Tun caupa, i'ari i asaka tā kaci ka de i woko agbashi a unyushi u cingi n tsicingi. Gogo-na u kanā tā i dangasa i woko agbashi a ukuna u maci tsarā i woko uwulukpi.

²⁰ Tun caupa, an i'ari agbashi a unyushi u cingi, i dambula n uyan ili i'ya i'ari i maci wa. ²¹ Katsupi ka eni ka i tsarai a'ayin a dā i'ari ya yansa ili i cingi i'ya ya pana i'ya uwono gogo-na vi? Ili i na yi ukpa u dā koshi i tsu tuko. ²² Shegai gogo-na Kashilā ka surukpa dā de a ucira u unyushi u cingi, kpam i woko de agbashi a Kashilā. Gogo-na she i yain ili i'ya ya tuko ndishi ma uwulukpi kpam i tuko uma u dā bawu wari n utyoku. ²³ Katsupi ka unyushi u cingi ukpa u dā, shegai Kashilā ka naka tsu tā uma u dā bawu wari n utyoku gbani a asu Yesu Kawauwi Asheku a tsunu.

7

Iryoci i iyolo

¹ Ama a va, gba de i reve tā mele. Adama a nala i reve tā mayun dā mele mi ma tsu lya tā tsugono tsu ama a'ayin a dā baci a'ari n uma koshi. ² Tyoku u na, uka u yan baci iyolo, mele ma tsu sira yi tā a asu u vali u ne a'ayin a dā wari n uma. Shegai vali vi u kuwa baci, mele ma iyolo ma sira yi kpam wa. ³ U bana baci vali roku iyolo bawu kotso vali u ne vi u kuwai, mele ma dana tā u yan tā tsishankala. Shegai vali u ne u kuwa baci, wa tā usurukpi a mele ma iyolo, kpam u yan tsishankala wa, ko u bana baci vali roku iyolo.

⁴ Ama a va, nala wari n ada. Mele ma buwa kpam ulya tsugono a kaci ka de wa, kpaci i kuwa tā a ucira u ne an

i kuwāi n Kawauwi a mawandamgbani. Kpam gogo-na a bolomgbono dā de n uza dā a 'yangasai a ukpā tsarā tsu gbashika Kashilā. ⁵ Tun caupa, kapashi ka uma u tsunu ka kari n unyushi vi ka ka lya tsugono a kaci ka tsunu. Mele mi ma ma zuwa tsu tsu yain n maluwa ma uyan ili i unyushi i'ya ya lya tsugono a ikyamba i tsunu. Kpam adama a nala, gbā ili i'ya dem tsu yain ukpā u dā i tsu zuwa tsu. ⁶ Shegai Mele mi ma buwa kpam ulya tsugono a kaci ka tsunu wa. Tsā tā tyoku u akushe, kpam Mele mi ma tsarā ucira a kaci ka tsunu wa. Gogo-na tsa gbashika tā Kashilā a ure u savu a asu u upanaka Kulu Keri, shegai a ure u cau u dā tsu panakai Mele ma a korongi wa.

Mele n unyushi u cingi

⁷ Ya wundya yavu n dana Mele unyushi u cingi u dā? Nala wa ko kenu. Mele ma ma zuwa mu n reve ili i'ya a tsu isa unyushi. Tyoku u na, mari ma reve kalen ka uciga ili i'ya i'ari i uza roku wa, shegai Mele mi ma tonuko mu kotsu n yain i'ya wa. ⁸ An unyushi u tsarai ucira a asu u Mele mi, dā u zuwa mu n yain n maluwa ma uciga ili i'ya i'ari i uza roku. A da baci Mele mari la wa, unyushi wari wa tsarā ucira u nala vi wa. ⁹ Mari n dambula n ili i roku wa kahu n reve ili i'ya Mele ma danai n yain. Shegai an n revei i'ya, aku n revei n nusa tā kpam mpa uza u unyushi u cingi dā uza dā wa tuwā u kuwā. ¹⁰ Mele ma na mi mari ma gan tā ma zuwa mu n yain n uma, a unā u dā ma zuwa mu n kuwā.

¹¹ Unyushi u cingi u tsarā tā ure u dā wa lapanasa mu, aku u yain manyan n Mele mi tsarā u wuna mu. ¹² Adama a nala, Mele mi n kaci ka ne n idani i ne i'ya Kashilā ka nakai, a dana tā ili i'ya i'ari derere, kpam a banga tā ama. ¹³ Dana dā ma dana an ili i'ya i'ari i shinga ya zuwa mu ukpā? Nala wa, ko kenu! Unyushi u cingi u dā u bidyai ili

i'ya i'ari i shinga u yain manyan n i'ya u tukoi ukpa u va. Nala u gita ta tsara n wene tyoku da unyushi u cingi wari mayun. Ili i'ya i zuwai mele n udani a'ari la i'ya, tsara u wenike an unyushi u cingi wari n tsicingi.

Kumodu ka ukpada u uyan unyushi

¹⁴ Tsu reve ta Mele ma wutai a asu u Kashila kpm ma lobono ta. Shegai mpa vuma da koshi, adama a nala, unyushi u cingi u lya ta tsugono a kaci ka va yavu mpa kagbashi ka ne ka. ¹⁵ N reve ili i'ya i tsu zuwa n yansa ili i'ya ma yansa wa. N tsu ciga ta n yansa ili i'ya i'ari derere, shegai n tsu yansa i'ya wa. Aku n gono n yansa ili i'ya n kovoi. ¹⁶ N reve ta ili i'ya ma yansa i gan wa, kpm nala u wenike ta n wushuku ta an Mele mari derere. ¹⁷ Adama a nala, mpa ma yansa ili i cingi i nala yi wa. Unyushi u cingi u da wari a asuvu a va u da wa yansa i'ya. ¹⁸ Kapashi ka va ka kari ka cau ka unyushi vi ka asaka mu n yain ili i shinga wa. Ko ma ciga baci n yain ili i'ya i'ari dere, n tsu fuda wa. ¹⁹ Ma ciga baci n yain ili i shinga, n tsu yan wa. Kpm n matsa baci tsara n kpada uyan unyushi u cingi, aku n gono n yain u da. ²⁰ Shegai ma yansa baci ili i'ya bawu ma ciga n yain, mpa ma yan i'ya mayun wa. Unyushi u cingi u da wari a asuvu a va u da wa yansa i'ya.

²¹ Ili i'ya n wenei a uma u va i'ya na: a'ayin a da baci ma ciga n yain ili i shinga aku n cina kaci ka va ili i cingi i'ya ma yan. ²² Katakasuvu ka va ka zangana ta adama a Mele ma ma wutai a asu u Kashila. ²³ Shegai ko nte wa a asuvu a va n cina ta ili i roku i'ya ya shilakana n ili i'ya katakasuvu ka va ka ciga uyan. Pini nala, u gonuko mu kagbashi ka unyushi u cingi u da wa lya tsugono a ili i'ya ma yansa gba. ²⁴ Adama a nala, asuvu a va a vaku wa! Ya wa wusa mu a ikyamba i na i'ya ya zuwa mu ukpa? ²⁵ N cikpa ta Kashila adama a da Yesu Kawauwi, aya uza da wa wauwa mu.

Mā tā tyoku u na: a katakasuvu ka vā, n tsu ciga tā n toni Mele ma Kashilā, shegai kapashi ka vā ka ka tsu ciga ka yain unyushi u cingi, ka gonuko mu kagbashi ka unyushi.

8

Asakā Kulu Keri ku lyai tsugono

¹ Adama a nala, ama dā a'ari aza a Yesu Kawauwi, Kashilā ka yanka le afada ko kpm u kidāga le ugana wa.

² Kulu Keri, uza dā u tsu nākasa uma u dā u wutai a asu Yesu Kawauwi, u wutukpa mu dē asuvu a ucira u unyushi u cingi u dā wa tonu n ukpa. ³ Mele ma Musa mā n ucira u dā ma wauwa tsu wa, kpaci gbā tsunu aza a unyushi u cingi a dā. Shegai Kashilā ka yain ili i'ya bawu Mele ma fuda ma yan. U suki Maku ma ne a likimba n ikyamba tyoku i tsunu, shegai i tsunu i'a tā n unyushi u cingi. Kashilā ka wacinsai tsugono tsu unyushi u cingi tsa tsa lya tsugono a kaci ka tsunu a asu u unākā Maku ma ne tyoku u udarakpa u unyushi u cingi u tsunu. ⁴ Yan dā u yain nala, tsarā tsu yain gbā ili i'ya Mele ma danai a'ayin a dā baci tsu panakai Kulu Keri, n u dā tsa yan ili i'ya atsu tsa ciga n kaci ka tsunu.

⁵ A'ayin a dā baci ama a asakai ili i'ya a lai n uciga i lyai tsugono tsu le, ili i unyushi u cingi i'ya a tsu rongo uyawunsa maco. Shegai aza dā a asakai Kulu Keri ku lyai tsugono a kaci ka le, ili i'ya ya zuwa Kulu Keri ku pana kayanyan i'ya a tsu rongo uyawunsa maco. ⁶ Maluwa ma uyan unyushi u cingi u vuma ma lya baci tsugono tsu ne, wa kuwā tā. Shegai Kulu Keri ku lya baci tsugono a kaci ka ne, wa tsarā tā uma nā ndishi n shinga. ⁷ Maluwa ma ili i vuma ma lya yi baci tsugono, n Kashilā ka wa shilakana maco. U tsu tonu ili i'ya Kashilā ka danai u yain wa. Mayun tani u tsu fuda u yain nala wa. ⁸ Aza dā a asakai ili i unyushi

u cingi i'ya a ka ciga ya lya tsugono a kaci ka le, a ka fuda a ka yan ili i'ya Kashilā ka pana kayanyan wa.

⁹ Shegai edā i asakā uciga u uyan unyushi u cingi u de wa lya tsugono a kaci ka de wa. Kulu Keri ka tā a asuvu a de mayun, kpm ka ka lya tsugono a kaci ka de. (Kpm ko ya baci bawu wari n Kulu ku Kawauwi a asuvu a ne, eyi katonif ka wa.) ¹⁰ Ikyamba i de ya kuwa tā adama unyushi u cingi. Shegai Kawauwi ka baci asuvu a de, she Kulu ku naka da uma, kpaci Kawauwi ka ka zuwai i wokoi ama a maci asu u Kashilā. ¹¹ Kulu ku Kashilā, uza da 'yangasai Yesu a ukpa, ka kari a asuvu a de. Tsu reve tā Kashilā ka 'yangasai Yesu Kawauwi a ukpa, kpm nala dem Kashilā ka zuwa ikyamba i de i'ya ya kuwa i yain uma a asu u Kulu ku ne ka kari a asuvu a de yi.

¹² Adama a nala ama a va, u kana tā tsu rongo tyoku da Kulu ku Kashilā ku tonuko tsu. U gan tsu rongoi tyoku da u luwa tsu wa, kpaci atsu aza a unyushi u cingi a da. ¹³ Kpaci i lya baci kapala n utono maluwa ma unyushi u cingi u de, ya kuwa tā. Shegai i asakā baci Kulu ku banga da i asakai uyansa ili i cingi, ya tsara tā uma u mayun. ¹⁴ Mmuku n Kashilā n mayun alya aza da a asakai Kulu ku Kashilā ka tono n ele. ¹⁵ Kpaci Kulu ka Kashilā ka naka da ka gonuko da agbashi wa, kpm ka zuwa da upana uwonvo wa. Shegai Kulu ki ku gono ku gonuko da mmuku n Kashilā, kpm ka ku tsu naka tsu ucira tsara tsu isa Kashilā, “Tata! Tata u tsunu!” ¹⁶ Kulu ku Kashilā ku bolomgbono tā n kulu ku tsunu, tsara ku wenike mayun da tsari mmuku n Kashilā. ¹⁷ Adama a nala, tsa wusha tā ili i'ya Kashilā ka banaka ama a ne. Nala dem gba ili i'ya Kashilā ka nakai Maku ma ne, Kawauwi, i woko dem i tsunu. Shegai tsa ciga baci tsu tsara tsupige tyoku da Kawauwi ka tsarai, u kana tā tsu soi mavura tyoku da u soi.

Tsupige tsa tsa tuwa

¹⁸ A'ayin a da baci dem tsu cibai n tsupige tsa wa tuwa wa naka tsu a kapala, mavura ma tsa so gogo-na ili i roku i'ya wa. ¹⁹ Gba ili i'ya Kashila ka yain i'a ta a umatsi a uvana a'ayin a da Kashila ka wenike a kateshe ama da a'ari mmuku n ne n mayun. ²⁰ Kashila ka ka zuwai gba ili i'ya u yain i woko i una u cingi. Ili i'ya u yain i'ya i wushuki i woko nala wa, shegai Kashila ka ka zuwai i'ya nala. ²¹ Gba n nala, Kashila ka tuwa ta ka wutukpa ili i'ya u yain kotsu i shama wa, kpm dem tsara i woko yaa n tsupige kabolo na mmuku n Kashila.

²² Kpaci tsu reve ta hal utuwa gogo-na gba ili i'ya Kashila ka yain i'a ta a ma'ika yavu uka u ilimaci. ²³ Ko atsu dem Atoni tsa ika ta adama a mbala, ko an u wokoi tsari n Kulu Keri, uza da wari kune ku kagita ku Kashila. Atsu dem umatsi u da tsari a uvana kain ka nala ki ka Kashila ka wusha tsu tyoku u mmuku n ne, aku u zuwa ikyamba i tsunu i woko n utsara u kaci. ²⁴ A'ari a wauwa tsu de, kpm tsa ta n uzuwa u uma u na vi. Shegai tsu wene baci ili i'ya tsu zuwukai uma vi, u woko kpm uzuwa u uma wa. Ama a tsu zuwa uma a ili i'ya a tsarai wa. ²⁵ Shegai tsa zuwa ta uma a ili i'ya bawu kotsu tsu tsarai, kpm tsa vana i'ya n ahankuri.

²⁶ Nala dem Kulu ka banga tsu, atsu a aza da tsari bawu ucira. Tsu reve uyan kvasu tyoku da u gain tsu yain wa. Shegai Kulu n kaci ka ne ka ku tsu yansa ka ama a ne kadyanshi a asu u Kashila, hal gbam wa folusuko tsu Kashila n ma'ika ma ma lai ili i'ya vuma wa fuda wa dana. ²⁷ Kashila ka wene ta ili i'ya i'ari a atakasuvu a ama. Kpm u reve ta ili i'ya i'ari a katakasuvu ka Kulu, kpaci Kulu ku tsu yansa ta ama a ne kadyanshi a asu u Kashila dere tyoku da Kashila ka cigaka le.

²⁸ Kpam tsu reve t̄a Kashil̄a ka ka zuwusa ili dem i yain manyan kabolo, tsar̄a u tuko ukuna u shinga u ne a asu u ama d̄a a ka ciga yi. Alya ama d̄a u is̄ai, kpaci nala u fobusoi u yain u d̄a. ²⁹ Kashil̄a ka reve le t̄a kahu u yain likimba, kpam u dangasa le tsar̄a a woko tyoku u Maku ma ne, tsar̄a Yesu woko Maku ma kagit̄a kpam u tsar̄a a'angu ushani. ³⁰ An u dangasa le, aku u is̄a le a tuw̄a ara ne. An u is̄a le, u gonuko le a woko dere n eyi, aku u yanka le kazuwamgbani ka tsupige tsu ne.

Uciga u Kashil̄a

³¹ Ndya tsa dana adama a ili i na yi gb̄a? Kashil̄a ka baci n at̄su, ya wa yan tsilala n at̄su? ³² Eyi uza d̄a bawu u bishinkai Maku ma ne shegai u neke yi adama a tsunu gb̄a. Cinda u nak̄a tsu Yesu, mayun d̄a wa nak̄a tsu gb̄a ili gbani. ³³ Ya wa takpa ama d̄a Kashil̄a ka dangasai ukuna? Uza w̄a la wa, kpaci Kashil̄a ka ka gonuko le a woko dere. ³⁴ Ya wa kidaga ama a Kashil̄a ugana? Uza w̄a la wa, kpaci Yesu Kawauwi u kuw̄a t̄a, shegai a 'yangasa yi t̄a a ukpa, kpam gogo-na w̄a t̄a a kukere ku ulyaki ku Kashil̄a wa foluko tsu. ³⁵ Ili i'ā la ya pece tsu a uciga u d̄a Kawauwi ka ciga tsu wa, ko kadambula, ko tsu so baci mavura. Ko ama a ka foro tsu baci, nala wa pece tsu n uciga u Kawauwi wa. Ko tsu namba baci ili i'ya tsa lya, ko kpam tsu nambai ili i'ya tsa uka, gb̄a nala wa pece tsu n uciga vi wa. Ko ama a nak̄a tsu baci uwonvo ko kpam a wuna tsu baci, nala wa pece tsu n uciga u Kawauwi wa.

³⁶ Derere d̄a tyoku d̄a Tagar̄a da u Kashil̄a u danai, “Kain dem ama a ka dansa t̄a a ka wuna tsu adama a vunu, ama a ka yansaka tsu tyoku d̄a a tsu yansaka ncon n d̄a a ka bana ukida.” ◇

³⁷ Shegai gb̄a n ukuna u na vi, ts̄a t̄a n ulya u kaci gb̄a gb̄a a asu u uza d̄a u ciga tsu! ³⁸ N reve t̄a mayun d̄a ili

◇ 8:36 Ishp. 44:22.

i'a la ya pece tsu n uciga u ne wa: Ukpā wa fudā wa, uma wa fudā wa. Atsumate a zuba ko ityoni i cingi† ko ucira kau-kau u zuba wa fudā wa pece tsu n uciga u ne wa. Ko ndya baci i gitai gogo-na ko kpam ili i'ya ya tuwa ya gita a kapala i takpana wa. ³⁹ Tsa baci a zuba u alishi, ko tsa baci a lyungu-lyungu a asuvu a kushiva ukuna u wa pini wa, kpaci ili i'a la a likimba i'ya ya fudā ya pece tsu n uciga u Kashila u da u wenikei a asu u Yesu Kawauwi Asheku a tsunu wa.

9

Kashila n aza a Yahuda

¹ Ukuna u mayun u da ma tonuko da. Mpa uza u Kawauwi da kpam kaban ma yan wa. Kulu Keri ka ka lya tsugono a katakasuvu ka va kpam u wushuku ta gba ili i'ya ma dansa mayun da. ² Katakasuvu ka va ka shadangu ta n unamgbukatsuma u pige na mballa cika, ³ adama a ama a va, aza a Yahuda tyoku u va. Kashila ka yanka mu baci una u pece mu n Kawauwi tsara ama a va a tsara iwauwi, ma wushuku ta gogo Kashila ka yain nala. ⁴ Alya aza a Isara'ila,† aza da Kashila ka dangasai a woko mmuku n ne. U wenike le ta tsupige tsu ne, u yansa ta kazuwamgbani n ele. U naka le Mele ma Musa. U tonuko le tyoku da a ka lyaka yi kayala mayun. U zuwa le a woko aza da a ka wusha kazuwamgbani ka ne. ⁵ Isheku i le ama a pige a da a Kashila, Kawauwi n kaci ka ne aya maku ma tsikaya ma le. Kpam aya Kashila, uza da wa lya tsugono a kaci ka ili gba, u wusha ta icikpali hal ubana bawu utyoku! Ami.

⁶ Dana da ma dana Kashila ka kpada ta ushadangu ili i'ya u danai wa yan vi wa. Shegai mayun da gba aza a Isara'ila a da ama a ne wa. ⁷ Kpam dem gba mmuku n tsikaya ma Ibrahi n da mmuku n da Kashila ka yankai Ibrahi kazuwamgbani wa. Kashila ka tonukoi Ibrahi, “Mmuku n

tsikaya ma Ishaku† n da koshi a ka kece mmuku n tsikaya n vunu.” ⁸ Nala u wenike ta la vi gba mmuku n tsikaya ma Ibrahi n da mmuku n Kashila n mayun wa. Mmuku ma Ibrahi n mayun alya aza da a wokoi mmuku n Kashila adama a kazuwamgbani ka Kashila ka yankai Ibrahi. ◇
⁹ Kpam kazuwamgbani ka u yain ka na: “N uma u kayen kahu n gono, Saratu† wa matsa ta maku ma vali.” ◇

¹⁰ Maku ma nala mi aya tata u tsunu Ishaku. An u gbonguroi, aku u zuwai Rifikatu,† uza da u matsai mpeshe. ¹¹⁻¹² Shegai kahu u matsa, Kashila ka tonuko ta Rifikatu vi, “Uzapige vi wa gbashika ta uza u kenu.” ◇ Nala vi tun kahu mmuku mi a yain ili i shinga ko i cingi da. Kashila ka yan ta nala tsara uza da u dangasai vi aya uza da wa ciga, adama a tyoku da u fobusoi shegai adama a ili i'ya maku mi ma yain wa. ¹³ Tyoku da wari ukorongi a Tagarada u Kashila, “N ciga ta Yakubu,† shegai n 'yuwain Isuwa.”† ◇

¹⁴ Nda wa tsa dana a ukuna u na? Kashila ka tsu kpada uyan dere da? Nala wa, ko kenu!

¹⁵ Kashila ka tonukoi Musa,
 “Ma wenike ta ukuna u shinga a asu u uza da baci dem n dangasai,
 kpam ma pana ta uza da baci dem n dangasai asuvayali.”

◇

¹⁶ Kashila ka wenike ta ukuna u shinga a asu u uza da baci dem u dangasai, adama a ili i'ya vuma vi wa ciga ko u yain da wa. ¹⁷ Tagarada u Kashila u dana ta Kashila ka tonuko ta magono ma Masar,† “N zuwa vu ta vu woko magono kpaci ma ciga ta n wenike ucira u va ara vunu, tsara a dansa kala ka va a likimba gba.” ¹⁸ Adama a nala, Kashila ka wenike ta ukuna u shinga u ne a asu u aza roku

◇ 9:8 Kag. 21:12. ◇ 9:9 Kag. 18:10. ◇ 9:11-12 Kag. 25:23. ◇ 9:13 Mal. 1:2-3. ◇ 9:15 Uwt. 33:19.

kpaci nala wa ciga, kpam u dangasai u zuwa ama roku a woko aryagbaji.

Upan u Kashilā n asuvayali

¹⁹ Uza roku wa wecike tā, “Nida Kashilā ka dana tsu nusa. Ya wa fuda wa ronomgbono n uyawunsa u ne?”

²⁰ Kotsu vu dana nala wa! Kaje ka vā, ma wece vu, “Ya va bidya kaci ka vunu vāri dā va nanamgbana n Kashilā? Magbodo ma tsu wece uza dā u ma yi, ‘Nida vu ma mu naha?’ ” ²¹ Kamai ka mgbodo ka tsu ma tā ili i'ya wa ciga u mai. Wa fuda tā wa bidya cin u mai magbodo ma tsulobo adama a kain ka pige, u mai kpam ma roku ma uyansāka manyan maco.

²² Kashilā ki dem nala wāri, wa ciga baci u wenike upan u ne kpam u wenike ucira u ne wa fuda tā. Shegai u yan tā ahankuri a pige a asu u aza dā upan u ne wāri; wata, aza dā a fobusukoi ukpā.

²³ U yan tā nala tsarā u wenike tsupige tsu ne ushani a asu u ama a dā u panai iyali; wata, aza dā u fobusukoi tsupige tsu ne tun a kagitā.

²⁴ Kpam ātsa ama a nala yi aza dā Kashilā ka isāi. U dangasa tsu a asuvu a aza a Yahuda, nala dā gbām koshi wa, u dangasa tsu tā dem a asuvu a Awulawa. ²⁵ Tyoku dā Kashilā ka danai a tagarāda u Hosiya matsumate:†

“Aza dā bawu a'āri ama a vā,
gogo-na ma isā le tā ama a vā.

Kpam ma wenike tā uciga u vā
a asu u aza dā bawu māri ma ciga.” ◇

²⁶ U doku tā u danai,
“Pini a asu u dā Kashilā ka tonuko le,
'Edā ama a vā a dā wa,'
nte dā dem pini Kashilā Uza u Uma

◇ 9:25 Hos. 2:23.

wa isa le mmuku n ne.” ◇

²⁷ Ili i'ya kpm Ishaya† matsumate u danai a kaci ka aza a Isara'ila i'ya na:

“Aza a Isara'ila a'a ta ushani,
tyoku u kayala ka ikengi i kushiva,
shagai aza da a ka tsara iwauwi a asuvu a le a'a gan wa.

²⁸ Magono ma Zuba ma yan ta ama a likimba mavura kpm
u kotso ma kuten koshi.” ◇

²⁹ Ishaya doku ta u danai:

“Magono ma Zuba, Uza u Ucira Gba
u asaka ta ama kenu a asuvu a mmuku n tsikaya n tsunu a
yain uma.

A da baci nala wa,
an a'ari a wacinsa tsu de gba gba,
tyoku u ilyuci i Sodom n Gomora.”† ◇

Aza a Isara'ila n Kadyanshi ka Shinga

³⁰ Ndy a wa tsa dana a kaci ka ili i na? I'ya na: Awulawa a matsa a gonuko kaci ka le ama a maci n Kashila wa, shagai Kashila ka gonuko le ama a maci adama a da a wushuki n eyi. ³¹ Aza a Isara'ila a matsa ta a toni Mele tsara a gonuko kaci ka le ama a maci n Kashila. Shagai a kpadai. ³² Ndy a zuwai a kpadai? Adama a da a matsa ta a gonuko kaci ka le ama a maci a asu u ili i'ya a ka yan, a un a da a ka pityanangu n Kashila u gonuko le ama a maci. A tadatsa ta a katali ka pige ka kari le a ure. ³³ Tyoku da Kashila ka danai a Tagarada u Kashila:

“Da na! Ma zuwa ta katali a Sihiyona*
ka ka zuwa le utadatsa,
tyoku u katali ka ka zuwa le urukpa.

◇ 9:26 Hos. 1:10. ◇ 9:28 Isha. 10:22-23. ◇ 9:29 Isha. 1:9. * 9:33
Sihiyona kala ka dem ka Urishelima.

Shegai uza da baci dem u wushuki n eyi wa yan uwono wa.” ◇

10

¹ Ama a va, ili i'ya n lakai uciga i'ya gba aza a Yahuda a tsara iwauwi. Kvasu ka va ka la ubana a asu u Kashila. ² N reve ta a ka ciga ta a gbashika Kashila, shegai a reve ³ ili i'ya i tsu zuwa yi u wushi ama wa. A una u nala, aku a ka ciga a gonuko kaci ka le ama a maci a ure u le. A 'yuwain utono ure u Kashila u da u tsu gonuko ama a woko ama a maci. ⁴ Kawauwi ka zuwa ta Mele ma gono ma woko bawu ucira, tsara Kashila ka gonuko gba aza da a wushuki a woko ama a maci.

Gba ama a ka fuda ta a tsara iwauwi

⁵ Musa korongu ta tyoku da Kashila ka zuwa ama a woko ama a maci adama a da a nakai Mele karinga. U danai, “Uza da baci dem u yain ili i'ya Mele ma danai, wa tsara ta uma.” ◇ ⁶ Shegai ili i'ya Tagarada u Kashila u wenishikei a kaci ka uwoko ama a maci a asu u upityanangu i'ya na: “Kotsu vu tonuko kaci ka vunu, ‘Ya wa bana a zuba?’ wa.” (Wata, “Ya wa bana a zuba u ba u cipuka Kawauwi utuwa a likimba?”) ⁷ “Kpam kotsu vu dana, ‘Ya wa bana a asuvu a iyamba a asu u akushe?’ wa.” (Wata, “Ya wa bana a asuvu a iyamba u 'yangasa Kawauwi a ukpa?”) ⁸ Ili i'ya Tagarada u Kashila u danai i'ya na: “Akani yi a'a ta evu n avu; a'a ta a una u vunu kpam a katakasuvu ka vunu.” Uwenishike u upityanangu u da tsa dansaka u da gai la vi.

⁹ Vu dana baci bawu uwonvo, “Yesu Asheku a da,” kpam vu wushuku baci a katakasuvu ka vunu Kashila ka 'yangasa yi ta a ukpa, Kashila ka wauwa vu ta. ¹⁰ Tsu wushuku ta n atakasuvu a tsunu, adama a nala a da Kashila ka gonuko tsu tsu woko dere. Kpam tsu dana ta bawu

◇ 9:33 Isha. 8:14; Isha. 28:16. ◇ 10:5 Adkp. 18:5.

u uwonvo, tsu wushuku tā, adama a nala a da kpmam tsu tsarai iwauwi. ¹¹ Tyoku da Kashila ka danai a Tagarada u ne, “Shegai uza da baci u pityanangi n eyi wa yan uwono wa.” ◇ ¹² Na vi u kana tā ya dem, kpaci aza a Yahuda n Awulawa a takpana wa. Asheku a te a da, aya kpmam wa lya tsugono tsu ama gba. Kpmam aya u tsu zuwuka ko ya baci u yain kvasu ubana ara ne una u shinga. ¹³ Tyoku da Tagarada u Kashila u danai, “Uza da baci dem u yain kvasu a asuvu a kala ka Asheku, wa tsara tā iwauwi.” ◇

¹⁴ Nida ama a ka wushuku n Asheku kpmam a foli yi u wauwa le, a ta ba baci upana ukuna u ne wa? Kpmam nida a ka yan a pana bawu uza roku u tonuko le? ¹⁵ Nida aza roku a ka ba a tonuko le, Asheku a da baci a suku le wa? Tagarada u Kashila u dana tā, “Ili i mazanga i'ya i pige an aza da a ka tuko Kadyanshi ka Shinga a ka tuwa.” ◇

¹⁶ Shegai aza a Yahuda a roku a wushuku n Kadyanshi ka Shinga ki wa. Tyoku u na, Ishaya matsumate u wecike tā, “Magono ma Zuba, uza wa gban la wa wushuku n ili i'ya tsu danai?” ¹⁷ Ama a pana tā Kadyanshi ka Shinga an uza roku u tonuko le ukuna u Kawauwi. A tsu gita tā a pana akani yi, aku a wushuku. ¹⁸ Shegai aza a Yahuda tani? A pana akani yi? Eye, a pana tā! Tagarada u Kashila u dana tā,

“A tonuko tā ya dem akani yi.

A dansa tā a da a asu u mbari mbari u likimba.” ◇

¹⁹ Shegai mayun da aza a Isara'ila a revei? Eye, a reve tā. Ko a a'ayin a Musa Kashila ka dana tā,

“Ma zuwa vu tā vu yain n malyon, n zuwuka baci iyamba i roku una u shinga.

◇ 10:11 (Ili i te i'ya n 9:33): Isha. 8:14; Isha. 28:16. ◇ 10:13 Juw. 2:32.

◇ 10:15 Isha. 52:7. ◇ 10:18 Ishp. 19:4.

Ma zuwa vu t̄a vu pana upan, n zuwuka baci Awulawa a da
ya wundya a'ā n ugboji wa unā u shinga.” ◇

²⁰ Ishaya dana t̄a bawu uwonvo u da Magono ma Zuba
ma danai,

“Aza da bawu a zama mu, alya a tsara mu.

N wenike t̄a kaci ka va a asu u aza da bawu a foloi a wene
mu.” ◇

²¹ Shegai Kashila ka yan t̄a kadyanshi a kaci ka aza a
Isara'ila,

“Gba uliva n tsu barakpa t̄a akere a va n wushi aryagbaji
aza da a 'yuwain mu unaka karinga.” ◇

11

Kashila ka pana t̄a iyali i aza a Isara'ila

¹ Yan n wecike: Kashila ka varangu ama a ne aza a
Yahuda da? Ko kenu! Mpa n kaci ka va uza u Yahuda u da.
Mpa kumaci ku Ibirahi ka, a kaletsu ka Bayami.† ² Kashila
ka dangasa t̄a aza a Isara'ila a woko ama a ne tun caupa,
kpm u varangu le wa. I ciba n ili i'ya Tagarada u Kashila u
danai a ukuna u na vi? Iliya matsumate u banka t̄a kushen
ku ne a kaci ka aza a Isara'ila a asu u Kashila u danai,
³ “Magono ma Zuba, a wunusa t̄a ntsumate n vunu, kpm
a wacinsa t̄a asudarakpa† u vunu. Mpa koshi matsumate
ma ma wokoi, kpm alya dem pini a ka ciga a koruso a
wuna mu.” ◇ ⁴ I ciba ili i'ya Kashila ka wushuki? U da,
“Ada koshi uza da u buwai wa. Ma t̄a n ama azu a shindere
(7,000) aza da bawu kotsu a kudanki Ba'aluf kameli!” ◇

⁵ Nala wari hal n gogo-na. Ama da pini kenu aza da
Kashila ka dangasai adama a ukuna u shinga u ne. ⁶ Kpm
u dangasa le baci, adama a ukuna u shinga u ne u da,
shegai adama a ili i'ya a yain wa. A ka woko baci ama a

◇ 10:19 U.Ml. 32:21. ◇ 10:20 Isha. 65:1. ◇ 10:21 Isha. 65:2. ◇ 11:3
1 Ngo. 19:10, 14. ◇ 11:4 1 Ngo. 19:18.

Kashilā adama a ili i'ya a yain, kune ku shinga ku Kashilā k̄ari ka woko ku mayun wa.

⁷ Nala wenike t̄a an ḡb̄a aza a Isara'ila a ka zama t̄a ili, shegai aza d̄a Kashilā ka d̄angasai a asuvu a le alya koshi a ts̄arai i'ya. Aza d̄a a buwai kpam a ryagbajai. ⁸ Tyoku d̄a Tagarāda u Kashilā u danai:

“Kashilā ka n̄ak̄a t̄a ama yi atakasuvu a kulāla.

U kimb̄ai a'eshi a le ts̄arā a wene wa, aku u votsuki atsuvu a le ts̄arā a pana wa.

Nala a lyai kapala n uyansa hal n ara.” ◇

⁹ Aku Dawuda danai:

“As̄ak̄a abiki† a le a woko le utyangi,

ts̄arā a tad̄atsa

a wushi kpam mavura a kaci ka ili i'ya a yain.

¹⁰ As̄ak̄a a'eshi a le a rumb̄anā kotsu a wene wa, zuwa kucina ku le ku kelike

adama a kadambula hal ubana.” ◇

¹¹ Aku n wecikei: An aza a Yahuda a rukp̄ai vi, a rukp̄a la vi d̄e bawu u'yanga? Ko kenu! Adama a d̄a a yain unyushi u cingi, iwauwi i tuw̄a t̄a a asu u Awulawa, kpam nala vi wa zuwa t̄a aza a Isara'ila a yain malyon. ¹² Awulawa a wusha baci unā u shinga ushani adama a d̄a aza a Yahuda a 'yuwain an Kashilā ka ciga ka wauwa le, a'ayin a d̄a aza a Yahuda a gonoi a tuw̄ai a wushi iwauwi yi, unā u shinga u le vi wa la t̄a ushani.

Iwauwi i Awulawa

¹³ Gogo-na n ad̄a d̄a ma dansa Awulawa. Kashilā ka d̄angasa mu t̄a n woko kasuki ubana a asu u d̄e, kpam ma yan t̄a agoni adama a manyan ma pige ma u n̄ak̄a mu n yain. ¹⁴ Ma ciga t̄a n zami ure u d̄a ma zuwa aza a Yahuda a cigi ili i'ya ed̄a Awulawa i'ari n i'ya, ts̄arā a ure u nala vi

◇ 11:8 U.Ml. 29:4; Isha. 29:10. ◇ 11:10 Ishp. 69:22-23.

n wauwa aza roku a le. ¹⁵ An Kashilā ka kpatalakai aza a Yahuda kucina, u woko t̄a kaje ka Awulawa. Adama a nala Kashilā ka doku baci ka yan tsije n aza a Yahuda, wa woko t̄a yavu u gonuko akushe a asuvu a uma. ¹⁶ A naka baci Kashilā kajibi ka tsuwa ka kagita, tsuwa tsi gba tsa woko t̄a tsu ne. Kpam a naka baci Kashilā alu a madanga, gba atyangi yi dem a ne a da.

¹⁷ Wa t̄a yavu a kapusa de atyangi a roku a madanga ma zayitum.† Eda Awulawa i'a t̄a tyoku u kyangi ka madanga ma zayitum ma ma gbonguroi a kakamba ma a gbabamgbana i zuba u madanga ma shinga ma a kapusai atyangi a ne yi. Gogo-na i wusha t̄a ili i shinga i'ya i'ari i aza a Yahuda, tyoku da kyangi ka savu ka tsu tsara ilikulya i ne a madanga mi. ¹⁸ Adama a nala kotsu i goro atyangi a da a kapusai vi wa. Cibai, eda ya bana alu a madanga ma nala mi wa. Alu a ne a da a ka bana da. ¹⁹ Gaawan ya yawunsa t̄a i dana kapusa da a kapusai atyangi yi, tsara a gbabamgbana da a asu u le. ²⁰ Nala mayun da. Kapusa da a kapusai a da adama a da a 'yuwain uwushuku, eda tani adama a da i wushuki da i'ari pini ugbamgbani. Kotsu i yain aradi wa, shegai i pana uwonvo u ili i'ya ya fuda ya gita. ²¹ Kashilā ka kapusa baci atyangi a kagita a nala yi, nala dem wa fuda wa kapusa da.

²² Gogo-na i wene wa de tyoku da Kashilā ka tsu wenike asuvayali n tyoku da kpam wari shen. U tsu yanka t̄a aza da a asaka yi utono mavura. I lya baci kapala n urongo tyoku da wa wenike da ukuna u shinga, wa wenishike da t̄a ukuna u shinga u ne. I yan baci nala wa, wa kapa da t̄a a madanga mi. ²³ Aza a Yahuda a ka gono baci a wushuku n Kashilā, wa gono t̄a u zuwa le a asu u da a'ari caupa vi. Wa t̄a n ucira u da wa yan nala. ²⁴ Eda Awulawa i'a t̄a tyoku u atyangi a madanga ma zayitum ma a kapai a kakamba aku a gbabamgbana i zuba u madanga ma zayitum ma shinga

ma m̄ari n kami. Nala a tsu yansa ili wa! Shegai an u wokoi aza a Yahuda a'ā t̄a tyoku u atyangi a maɗanga ma shinga mi, kpam a ka doku t̄a a ka gbabamgbana le n maɗanga ma a'ari caupa vi.

Kashil̄a ka pana t̄a ama gb̄a asuvayali

²⁵ Ama a va, ma ciga d̄a t̄a i reve ili i usokongi i na yi, kotsu i reve an bawu i revei ili gb̄a, kpam kotsu i yain araɗi wa. Aza roku aza a Yahuda aryagbaji a d̄a, shegai nala wa lya t̄a kapala hal she a shadangu kakum̄a ka Awulawa, aza d̄a Kashil̄a ka d̄angasai a ka tuw̄a a asu u Kawauwi. ²⁶ Kpam naha d̄a Kashil̄a ka wauwa gb̄a aza a Isara'ila. Tyoku d̄a Tagar̄ada u Kashil̄a u danai:

“Kawauwi ka wut̄a t̄a a Sihiyona,*
aku u takpa ikuna i cingi gb̄a a asuvu a amaci a Yakubu.

²⁷ Ma yan t̄a kazuwamgbani ka na n ele
n takpa baci unyushi u cingi u le.” ◇

²⁸ Aza a Yahuda a 'yuwan t̄a uwusha Kadyanshi ka Shinga ki, adama a nala a wokoi tyoku u atokulalu a Kashil̄a. Nala u git̄a t̄a tsara u b̄anga d̄a, ed̄a aza d̄a bawu i'ari aza a Yahuda. Shegai hal n ara aza a Yahuda yi alya Kashil̄a ka d̄angasai, kpam wa ciga le t̄a adama a kazuwamgbani ka u yain n isheku i le Ibrahi, n Ishaku, n Yakubu. ²⁹ Kashil̄a ka tsu savaɗa katakasuvu ka ne a asu u ama d̄a u isāi n ili i'ya u n̄aka le wa.

³⁰ Caupa, ed̄a Awulawa i'ari i 'yuwan t̄a upan̄aka Kashil̄a. Aku a'ayin a tuw̄ai a d̄a aza a Isara'ila a 'yuwain upan̄aka Kashil̄a, d̄a u wenike d̄a asuvayali a ne. ³¹ Nala dem gogo-na an aza a Isara'ila a 'yuwain upan̄aka Kashil̄a, aku Kashil̄a ka lyai kelime n u weniki d̄a asuvayali a ne. Shegai tyoku d̄a u yanka d̄a vi, a'ayin a'ā t̄a a utuw̄a a d̄a wa

* 11:26 Sihiyona kala ka dem ka Urishelima. ◇ 11:27 Isha. 59:20-21; Isha. 27:9.

wenike le asuvayali a ne. ³² Kashilā ka ciga t̄a ka wenike asuvayali a ne a asu u ama gba, da i zuwai u gonuko le yavu aza a kuwa ku a'ali, kpaci a 'yuwan t̄a upanaka Kashilā.

Icikpali ubana a asu u Kashilā

³³ Ya wa fuda wa ratsanaka utsari n kakiri n ureve u da Kashilā kari n u da?

Ya wa fuda wa reve masheshi ma ne?

Ya wa fuda wa todugbuso ili i'ya wa yansa?

³⁴ Tyoku da Tagarada u Kashilā u danai,
“Ya revei katakasuvu ka Magono ma Zuba?

Ya wa fuda wa naka yi adooki?” ◇

³⁵ “Uza roku u kopuku Magono ma Zuba ili i roku i'ya u kana yi u tsupa da?”

³⁶ Kashilā ka ka yain ili gba.

Aya uza da u zuwai ili gba i lyai kelime.

Ili gba i woko t̄a tsara i naka yi tsupige.

U kana t̄a tsu cikpala Kashilā hal ubana bawu utyoku! Ami.

12

Nakai kaci ka de asu u Kashilā

¹ Ama a va, an u wokoi Kashilā kari n asuvayali da i zuwai ma folo da i naka kaci ka de a asu u Kashilā yavu eda udarakpa u da, shegai udarakpa u da wari n uma. Nakai kaci ka de i rongo uwulukpi n i zuwusi yi upana kayanyan. Naha da u gain i lyaka Kashilā kayala a asuvu a atakasuvu a de. ² Kotsu i lyai kapala n i yanyi ili i'ya ama a likimba a na a ka yansa wa, shegai i gono i asaka Kashilā ka naka da atakasuvu a savu. Pini nala, da ya reve ili i'ya Kashilā ka ciga da i yain: ya reve t̄a ili i'ya i lobonoi, n ili i'ya u tsu pana kayanyan, n tyoku da ili yi i gain i woko.

◇ 11:34 Isha. 40:13; Ayu. 41:11.

³ Kashilā ka wenike mu tā ukuna u shinga, adama a nala n tonuko tā ya dem asuvu a de: kotsu vu bidya kaci ka vunu yavu vu la tyoku da vari wa, shegai vu gono vu yawunsa mai, vu zuwa kaci ka vunu a unā u upityanangu u da Kashilā ka nākā vu. ⁴ Tsā tā n apashi ushani ubolomgbonusi a ikyamba i te, kpam ko ka eni ka wa kā tā n manyan ma ne kau. ⁵ Nala dem, tsā tā ushani, shegai ya dem kapashi ka ikyamba ka Kawauwi ka, kpam atsu dem tsā tā ubolomgboni n uza n utoku.

⁶ Kashilā ka ne tā ya dem a asuvu a tsunu kune kau-kau ka wa yanka manyan. U nākā tsu baci ucira u da tsa yan kuḅari ku akani a ne, she tsu yansa ka u da manyan n gbā upityanangu u da tsari n u da. ⁷ U nākā tsu baci ucira u gbashika, she tsu gbasha. U nākā tsu baci ucira u uwenishike, tsu wenishike. ⁸ U nākā tsu baci ucira u ugbamatangusu asuvu a ama, she tsu gbatangusu asuvu. U nākā tsu baci ucira u maneke, she tsu neke n katakasuvu ka te. Kashilā ka nākā vu baci ucira u utono n ama, she vu matsā vu yain u da mai. Va panasa baci ama asuvayali, she vu yain u da n ipeli.

Ahali a shinga

⁹ Ciga atoku n uciga u mayun. Kovo ili i cingi, aku vu kaṅa ili i shinga. ¹⁰ Cigamgbantai tyoku da uza n vangu u ne a gain a cigamgbana. Vu matsā vu wenike atoku karinga. ¹¹ Kotsu vu woko kawonvoli wa, shegai vu yain manyan cika. Nākā kaci ka vunu gbā a asu u ugbashika Asheku. ¹² Lya kapala n ipeli kpaci va tā n uzuwa u uma. Va baci n kadambula, she vu yain ahankuri. Vu yansa kavasumaco. ¹³ Nākā ama a Kashilā i'ya a nambai. Vu wushi amoci aza da a'ari Atoni a kuwa ku vunu.

¹⁴ Ama a zuwa vu baci vu soi mavura an vari Katoni, vu yanka le unā u cingi wa, shegai vu gono vu yanka le kavasumaco. Kashilā ka zuwuka le unā u shinga. ¹⁵ Pele n ama da a ka

pele, kpam vu sāi n ama d̄a a ka sā. ¹⁶ Dusuku ndishi n shinga n atoku a vunū, yan tsije n aza d̄a bawu a'ari ili i roku. Yan n aradi wa, ko kpam vu bidya kaci ka vunū uza u ugboji wa.

¹⁷ Uza roku u yanka vu baci tsicingi, vu tsupa yi n tsicingi wa. Matsa vu yain ili i'ya ya dem bidyai i'ari mai.

¹⁸ Vu yain tyoku u ufuda u vunū vu rongo na ndishi n shinga n ama. ¹⁹ Aje a va, ama nusuka d̄a baci, kotsu i dana ya yan le mavura wa, shegai i vana Kashila ka yan le mavura n asuvu a upan u ne. Magono ma Zuba ma dana ta a Tagarada u Kashila,

“Ma yan ta aza d̄a a nusai mavura.

Ma tsupa le ta a kaci ka ili i'ya a yain.” ◇

²⁰ Shegai i gono i yain ili i'ya Tagarada u Kashila u danai: “Utukulalu u vunū wa pana baci kambulu, lyatangi yi.

Wa pana baci kakuli, ne yi mini u soi.

Pini nala, d̄a wa pana uwono u ili i'ya u yanka vu.” ◇

²¹ Kotsu vu asaka tsicingi tsu lya vu wa, lya kaci ka tsicingi a asu u uyan tsishinga.

13

Panakai aza a tsugono

¹ Panakai ngono n d̄a ma lya tsugono a kaci ka de. Kashila ka koshi ka tsu naka uza ucira u tsugono, kpam aya u zuwai ngono n na mi a tsugono. ² Adama a nala aza d̄a baci a 'yuwain utono mele ma gomunati, Kashila ka a 'yuwain upanaka. Kpam a ka ronuko ta kaci ka le mavura.

³ Aza d̄a a ka yansa manyan ma shinga a ka pana uwonvo u ngono wa, shegai aza d̄a a ka yansa ili i cingi alya a ka pana le uwonvo. Ili i'a la i'ya ya zuwa d̄a i pana le uwonvo wa. Eda gai yanyi ili i'ya i'ari dere, kpam a ka cikpala d̄a

◇ 12:19 U.Ml. 32:35. ◇ 12:20 Tzg. 25:21-22.

tā adama a ili i nala yi. ⁴ Magono kagbashi ka Kashilā ka, kpam manyan ma ne ma u bāngā dā. Shegai i yan baci tsicingi dā ya pana uwonvo u ne, kpaci wā tā n ucira u dā wa yan dā mavura. A'ayin a dā baci u zuwai ama a dā a yain tsicingi a soi mavura, eyi katsumate ka Kashilā ka. ⁵ Adama a nala u k̄anā tā i toni gomunati, kpaci tyoku dā ya katsa mavura u dā la vi, kpam dem ili i'ya i'ari dere u uyan i'ya la vi. ⁶ I'ya dem i zuwai ya tsupusa utafa i'ya gai la vi. Ngono agbashi a Kashilā a dā, wushisa dā a ka wushisa utafa tsarā a lyai kapala n manyan ma Kashilā ka zuwa le a yain. ⁷ Tsupa le gbā ili i'ya a ka tonon dā: Tsupai gbā icun i utafa. Nāka le tsupige n karinga.

Cigai ama

⁸ Kotsu i asakā kutan ka i lyai a asu uza roku a kaci ka dē wa. Ili i te i'ya i k̄anai i yain koshi i'ya i cigamgbana. Kpaci uza dā baci wa ciga ama, u tonon tā gbā Mele. ⁹ Mele ma da, “Vu yain tsishankala wa. Vu wuna uma u vuma gbani wa. Vu boko wa. Vu zuwuka ili i ama a'eshi wa.” Shegai gbā ili i naha yi i'ā tā a asuvu a mele ma te ma ma danai: “Ciga uza u karen u vunū tyoku dā va ciga kaci ka vunū.” ◇ ¹⁰ Va ciga baci ama, va yanka le tsicingi wa. Adama a nala uciga u ama u dā utono Mele mi gbā.

¹¹ U k̄anā tā i yain ili i na yi kpaci i reve tā icun i a'ayin a dā tsari. A'ayin a dā a gain i rikpanakā a alavu a dē a yan dē, kpaci gogo-na iwauwi i tsunu i la tā evu n a'ayin a dā tsu gitai tsu wushuki. ¹² U woko tā yavu kayin ka yan dē evu n ukotso, kpam kain ka wansa dē. Adama a nala u gan tā tsu asakā uyansa ili i karimbi, aku tsu bidya iwunukatsu tsu shilakana a katyashi. ¹³ Adama a nala, tsu rongo a uyansa ili i tsunu dere, tyoku dā ama a tsu yansa a katyashi. I rongo n tsicingi a asu u abiki a gbani wa. I soi

◇ 13:9 Uwt. 20:13-15, 17; Adkp. 19:18.

she ma maka dā wa. I yansa tsishankala wa. I shilakanasa n atoku a de wa. I yangbana malyon wa. ¹⁴ Shegai i asaka Asheku Yesu Kawauwi u toni n ada, aku i asaka ufobuso u ure u utsara ili i cingi i'ya ya ciga.

14

Kotsu i yanka ama afada wa

¹ Wushai gba Atoni a Asheku, hal dem n aza da upityanangu u le bawu u gbamai. Kotsu i nanamgbana n ele a kaci ka ili i'ya a ka wundya ko i'a i shinga ko i cingi wa. ² Tyoku u na, a uwushuku u uza roku, wa lya ta ko icun i ilikulya i eni i'ya baci. Shegai uza da bawu wari n upityanangu u ugbami u tsu takuma inyama wa, she ili i'ya a cimbai koshi. ³ Uza da u tsu takuma inyama kotsu u goro uza da bawu u tsu takuma wa. Kpam uza da bawu u tsu takuma kotsu u wundi yavu uza da u tsu takuma u nusa ta wa, kpaci Kashila ka wusha de vuma u nala vi. ⁴ Va yanka kagbashi ka uza roku afada wa. Uzakuwa u ne u da wa reve ko manyan ma shinga ma wa yan ko ma shinga ma wa. Ucira u Asheku u da wa banga agbashi a ne a yain ili i'ya i gain a yain.

⁵ Atoni a Asheku a roku a tsu yawunsa ta a dana kain ka roku ka pini ka ka lai a da a buwai uwulukpi, aza roku kpam a tsu yawunsa ta a dana gba a'ayin dere da a'ari. Ya dem u dangasaka kaci ka ne. ⁶ Aza da a tsu dana an kain ka roku ka lai a da a buwai uwulukpi vi, yan da a tsu yan nala tsara a naka Asheku tsupige. Aza da a tsu lya ko ndya wa, yan da a tsu yan nala tsara a naka Asheku tsupige, kpaci a tsu cikpa ta Kashila kahu a lyai. Aza da kpam bawu a ka lya ili dem, a ka ciga ta dem a zuwa Asheku a pana kayanyan kpam a cikpa Kashila.

⁷ Adama a kaci ka tsunu a da tsari n uma koshi wa, kpam adama a kaci ka tsunu a da tsu kuwai koshi wa. ⁸ Tsu yan

baci uma, adama a Asheku a da tsu yain uma, kpam tsu kuwa baci, adama a Asheku a da tsu kuwai. Adama a nala, ko tsu yain n uma ko tsu kuwa, a tsu aza a Asheku a da.

⁹ Ili i'ya i zuwai Kawauwi ka kuwai kpam u 'yangai u wokoi n uma i'ya tsara u woko Asheku a kaci ka akushe n aza a uma gba. ¹⁰ Adama a nala, ndya i zuwai ya yansa ka Atoni a Asheku afada? Ndy a i zuwai vu goroi utoku u vunu? Kain ka tuwa ta ka Kashila ka yanka gba tsunu afada. ¹¹ Kashila ka dana ta a Tagarada u ne:

“N yanka da ta kazuwamgbani mpa n kaci ka va n da ya dem wa kudangu ta a kapala ka va.

Ya dem wa dana ta a kateshe mpa Kashila.” ◇

¹² Ya dem wa tonuko ta Kashila ili i'ya u yain n ili i'ya i zuwai u yain nala.

Kotsu i zuwa ama a tadatsa wa

¹³ U kana ta tsu asaka ukidaga atoku ugana. A una u nala, i gono i yawunsa i doku i yain ili i'ya ya zuwa uza roku u tadatsa ko u rukpa a unyushi u cingi wa. ¹⁴ Mpa n bolomgbono ta n Yesu Asheku, kpam adama a nala n reve ta ilikulya i'a la i'ya i kpa dai u gan ulya wa. Shegai uza u wushuku baci ili yi i gan wa, ili i nala yi i gan yi wa. ¹⁵ Kpam Katoni ka roku ka namgba baci asuvu adama a ili i'ya va lya, vu lya baci i'ya vu wenike uciga wa. Kotsu vu asaka ilikulya i'ya va lya i nangasa uza da Kawauwi ka kuwai adama a ne wa! ¹⁶ Kotsu vu asaka ili i'ya vu wenei i shinga i'ya, i woko i cingi a asu u aza roku wa. ¹⁷ Uza u yan baci kadyanshi a kaci ka tsugono tsu Kashila,† a kaci ka mele ma ulya ko uso u da u yain kadyanshi wa, shegai a kaci ka ukuna u maci u da, na ndishi n shinga, n mazanga ma Kulu Keri ku naka da. ¹⁸ Vu gbashika baci Kawauwi

◇ 14:11 Isha. 45:23.

tyoku u nala va zuwa ta Kashila ka pana kayanyan, ama kpm a ka wushunku vu ta n u da.

¹⁹ Adama a nala, u kana ta tsu matsa tsu yain ili i'ya ya tuko ndishi n shinga kpm i'ya ya gbamatangu atoku.

²⁰ Kotsu vu nangasa manyan ma Kashila adama a ili i'ya va lya wa. Gba ilikulya i lobono ta ulya, shegai u gan wa vu zuwa baci uza roku u yain unyushi u cingi adama a ili i'ya vu lyai. ²¹ Kotsu vu takuma inyama ko vu soi ili i roku, ko kpm vu yain ili i roku wa, ya zuwa baci Katoni ka roku utafatsa.

²² Gba ili i'ya baci vu wushuki n i'ya a ukuna u na vi ada n Kashila. Ama a ka zangana ta a yawunsa baci ili i'ya a ka yansa i shinga i'ya kpm bawu a'ari n malala, ko kenu.

²³ Shegai a'a baci n malala a kaci ka ili i'ya a ka lya, aku a lyai i'ya Kashila ka wene le ta aza a unyushi, adama a da bawu a wushuki an i'ari mai. Vu yan baci ili i roku i'ya bawu vu wushuki i'ari mai, unyushi u cingi u da.

15

Zuwa utoku u vunu u pana kayanyan

¹ Atsu aza da upityanangu u tsunu wari n ugbami, she tsu yain ahankuri n Atoni a Asheku a da upityanangu u le bawu u gbamai. Tsu matsa tsu zuwa le a pana kayanyan n u da tsa zuwa kaci ka tsunu tsu pana kayanyan koshi. ² Tsu yawunsa a ili i'ya i lobono le, aku tsu banga le a uyan ili i'ya a ka pana kayanyan. ³ Ko Kawauwi u yan ili i'ya eyi wa pana kayanyan utyoku u ne wa. Shegai tyoku da Tagarada u Kashila u danai, "Aza da a wisha vu mpa dem a wishai."

◇ ⁴ Gba ili i'ya a korongi a Tagarada u Kashila, korongu da a korongi i'ya tsara a wenishike tsu. Tagarada u Kashila u tsu naka tsu ta akawunki, na ndishi n katakasuvu, tsara tsu yain n uzuwa u uma.

◇ 15:3 Ishp. 69:9.

⁵ Kashilā ka ka tsu nākā tsu akawunki nā ndishi n katakasuvu. Kvasu ka vā ka u zuwa i dusuku ndishi n shinga n atoku a dē a asuvu a utono u Kawauwi u dē. ⁶ Aku gbā dē i bolomgbono a asu u te n kalagatsu ka te, i yain icikpali n unākā tsupige ubana a asu Kashilā Tata u Asheku a tsunu Yesu Kawauwi.

Kadyanshi ka Shinga a asu u ama gbā

⁷ Wushai atoku a dē tyoku dā Kawauwi ka wusha dā. Pini nala, dā Kashilā ka wusha tsupige. ⁸ N tonuko dā Kawauwi ka woko tā kagbashi ka aza a Yahuda, tsarā u wenike an kazuwamgbani ka Kashilā ka yankai akaya a le icun kau-kau mayun dā. ⁹ Kpam u tuwā tā tsarā Awulawa a nākā Kashilā tsupige adama a iyali i'ya u pana le. Dere tyoku dā Tagarāda u Kashilā u danai:

“Ma cikpala vu tā asuvu a Awulawa.

Ma shipa tā ishīpa i icikpali i kala ka vunu.” ◇

¹⁰ Tagarāda u Kashilā u doku tā u danai:

“Panai kayanyan, edā Awulawa,

kaɓolo n ama a ne aza a Yahuda.” ◇

¹¹ Tagarāda u Kashilā u doku tā dem u danai:

“Cikpalai Magono ma Zuba gbā dē Awulawa.

Cikpala ni, gbā dē ama a likimba.” ◇

¹² Aku Ishaya matsumate u danai:

“Uza roku asuvu a kuwa ku Dawuda Magono wa tuwā tā, wa lya tā tsugono a kaci ka Awulawa gbā,

kpam a ka zuwa tā uma u le ara ne.” ◇

¹³ Kvasu ka vā ka Kashilā, uza dā u tsu nākā uzuwa u uma, u shadāngu dā n upana kayanyan ushani nā ndishi n shinga a asu u upityanangu n eyi. Aku uzuwa u uma u dē u lyai kapala n ugbonguro a ucira u Kulu Keri.

◇ 15:9 Ishp. 18:49. ◇ 15:10 U.Ml. 32:43. ◇ 15:11 Ishp. 117:1. ◇ 15:12 Isha. 11:10.

Bulus dansai a kaci ka manyan ma ne

¹⁴ Ama a va, n reve ta i'a ta ushadangi n ukuna u shinga. N reve ta i'a ta n ureve u da u gain i yain n u da, n reve ta kpm ya fuda ta ya wenishike atoku a de. ¹⁵ Shegai n koronku da ta karara a ukuna u ili i'ya ma ciga da i ciba. N yan ta ili i nala yi adama a da Kashila ka yanka mu ta ukuna u shinga, ¹⁶ kpm u naka mu manyan ma uwoko kagbashi ka Yesu Kawauwi a asu u Awulawa. N gbashika ta Kashila a asu u uwenishike Kadyanshi ka Shinga ka ne. N woko ta yavu kadarakpiƙ tsara Awulawa a woko udarakpa u da Kashila ka wusha; wata, udarakpa u da Kulu Keri ku gonukoi uwulukpi.

¹⁷ Adama a nala, n zangana ta adama a ili i'ya n yankai Kashila a asu u Yesu Kawauwi. ¹⁸ Ma dansa ukuna u roku wa, she ili i'ya Kawauwi ka yain a asu u va an n tonoi n Awulawa a panaka Kashila adama a ili i'ya n danai n i'ya n yain. ¹⁹ Kpm a panaka ta Kashila adama a ucira u iryoci n ikunesavu i'ya a wenishei, kpm n adama a ucira u Kulu Keri. N yan ta kubari ku Kadyanshi ka Shinga a Urishelimaƙ hal gba ukyawan a kabon ka Ilirikun, kpm nala n kotsoi kubari ki ko nte wa. ²⁰ N tsu ciga ta n yain kubari ku Kadyanshi ka Shinga a asu u da bawu kotsu ama a panai ukuna u Kawauwi, kpaci ma ciga n mai a asu u da uza roku u gitai wa. ²¹ Tyoku da Tagarada u Kashila u danai da:

“Aza da bawu kotsu a tonukoi ukuna u ne, a ka wene ta, aza da kpm bawu a panai ukuna u ne, a ka reve ta.” ◇

Bulus wa ciga u ba u kondo Roma

²² Manyan ma na mi ma tsu rongo mu ta ukangusu n ba n kondo da. ²³ Gogo-na n kotso de manyan ma va gba a asu u na vi. Mari ma ciga da ta uwene caupa.

◇ 15:21 Isha. 52:15.

²⁴ Mpa pini a afobi tsarā n bana a kabon ka Asābaniya, a'ayin a da baci ma yan nwalu mi, ma bātsa tā a Roma. A'ayin a da baci n panai kayanyan ka ndishi n aḍa kenu, i bānga mu n kaṅa ure. ²⁵ Shegai kahu n wene ḍa vi, she n wala ve a Urishelima tsarā n banka Atoni a da a'ari de kune. ²⁶ A'uwa a Atoni a da a'ari a kabon ka Masidaniya n ka Akataya a naḳa de ikebe yaa tsarā a bānga ama a Kashilā aza a unambi a da a'ari a Urishelima. ²⁷ A pana tā kayanyan ka uyan nala, shegai wā tā dem yavu a tsupa kutan, kpaci Awulawa a wusha tā ili i shinga i kulu ku Kashilā a akere a aza a Yahuda. ²⁸ N kotso le baci unāḳa kune ku na ki, ma kondo ḍa tā aku n wura ubana a Asābaniya. ²⁹ N reve tā n rawa baci ara de, Kawauwi ka zuwuka mu tā unā u shinga u pige tsarā n zuwuka ḍa.

³⁰ Ama a va, ma folo ḍa a asuvu a kala ka Asheku a tsunu Yesu Kawauwi i bolomgbono na mpa a manyan ma va a asu u uyan kavasubana a asu u Kashilā adama a va. Yanyi nala adama a uciga u de ara va u da Kulu Keri ku naḳa ḍa. ³¹ Yanyi kavasubana tsarā a aza da a'ari a kabon ka Yahuda, aza da bawu a wushuki n Yesu Kawauwi, kotsu a ne mu usan wa. Yanyi dem kavasubana adama a da ama a Kashilā a da a'ari a Urishelima a yain mazanga adama a ili i'ya n yanka le tsarā n bānga le. ³² Kashilā ka wushunku mu baci nala, ma tuwā tā ara de n mazanga, kpam ukondo u va ara de wa zuwa mu tā n pana kayanyan kpam u woko mu uwunvuga. ³³ Gogo-na asaka Kashilā, uza da u naḳa tsu ndishi n shinga, u rongo n aḍa gbā de. Ami.

16

Bulus danḳasai aje a ne

¹ Mā tā n ukuna u shinga u da ma dansa a kaci ka Fibi, uka u da wa gbasha a kuwa ku Atoni† a Kankiriya. ² Ma folo ḍa tā i wushi yi a asuvu a Asheku tyoku da ama a Kashilā

a tsu yan. Bāngā ni a ure u da dem ya fuda ya bāngā yi, kpaci u bāngā mu tā u bāngāi kpam ama roku ushani.

³ Danasai Bilikisu n Akila, aza da a yain manyan kabolo na mpa tsara tsu gbashika Yesu Kawauwi. ⁴ A yan ta gbam evu n ukpa tsara gai a banga mu. N cikpa ta cika, kpam gba a'uwa a Atoni a Awulawa a cikpa le ta dem. ⁵ Danasaka numu dem Atoni a da a tsu gawunsusa a kuwa ku le.

Danasaka numu macigi ma va Abainita. Aya Katoni ka kagita a kaƙon ka Asiya.

⁶ Danasai Meri,† uza da u yanka da manyan cika.

⁷ Danasai ama a va Andaraniku n Juniya, aza da a uwai a kuwa ku a'ali kabolo na mpa. A woko ta Atoni kahu mpa, kpam asuki a naka le ta karinga.

⁸ Danasai Ampiliya, macigi ma va ma, uza da wari uza u Asheku.

⁹ Danasai Urubana, uza da u gbashikai Kawauwi kabolo n atsu.

Danasai macigi ma va Isataki.

¹⁰ Danasai Abali, uza da u wenikei mayun da wa tono Kawauwi.

Danasai Aristobulu n aza a kuwa a ne.

¹¹ Danasai Hiridiyon vuma u va.

Danasai Narikisa n aza da a'ari a kuwa ku ne, aza da a'ari aza a Asheku.

¹² Danasai Tarafina n Tarafusa, aka da a yankai Asheku manyan cika.

Danasai macigi ma va Barasisa, uka roku uza da u yankai Asheku manyan cika.

¹³ Danasai Rafu, kagbashi ka Asheku ka ka shinga, kpam i danasa mma u ne, wa ta tyoku u mma ara va.

¹⁴ Danasai Asinikirita, n Filiguna, n Hamisa, n Baturoba, n Hama, kpam dem i danasa Atoni a da a'ari kabolo n ele.

¹⁵ Danasai Filologus, n Juliya, n Niriya n utaku u ne, n Ulimifa n gba ama a Kashila a da a'ari n ele.

¹⁶ Damamgbanai n uciga u Kawauwi.

Gba Atoni a a'uwa a Atoni a Kawauwi a ka danasa da ta.

Kadyanshi ka makorishi

¹⁷ Ama a va, ma folo da i kirana n ama da a ka tuko upecene n aza a uzuwa ama utadatsasa, n a wenishiki ili i roku kau a uwenishike u da i wushai. Yanyi dan n ele!

¹⁸ Aza da a ka yansa nala Asheku Kawauwi ka tsunu aya a ka gbashika wa, shegai ili i'ya ya zuwa le upana kayanyan i'ya koshi a ka yansa. A tsu yinsa ta ama da bawu a revei icun i ikuna i cingi i na a asu u uyansaka le kadyanshi ka shinga ka shinga n icikpali i kaban. ¹⁹ Gba Atoni a pana ta a da i naka ta Asheku karinga, adama a nala n yan ta mazanga adama a de. Shegai ma ciga ta i yain ugboji a ili i'ya i'ari i shinga, kpam kotsu i yain ili i roku n ukuna u cingi wa.

²⁰ Kashila uza da u tsu tuko ndishi n shinga, wa barakpa wa, wa lya ta kaci ka Kanangasi.* U naka da ucira a kaci ka ne.

N yan ta kvasu ukuna u shinga u Asheku a tsunu Yesu u rongo n ada.

²¹ Timoti uza da wa yan manyan kabolo na mpa wa danasa da ta. Ama a va Lusiya, n Yason, n Susibita a ka danasa da ta dem.

²² Mpa Taritiya, uza da korongi ili i na yi i'ya Bulus tonuko mu n korongu vi, ma danasa da ta dem a asuvu a Asheku.

²³ Gayu wa danasa da ta dem. U wusha mu ta kpam u wusha ta dem Atoni a kuwa ku ne.

Erasutu kazuwi ka ikebe ka ilyuci, n Kawuta kaje ka tsunu a ka danasa da ta dem.

* 16:20 Kanangasi; wata, "Shetan" kala ka dem ka Kalapansi.

[²⁴ N yan t̄a kavas̄u Asheku a tsunu Yesu Kawauwi u wenike gb̄a d̄e ukuna u shinga u ne. Ami.]†

Kavas̄u ka icikpali

²⁵ As̄ak̄a tsu nak̄a Kashil̄a tsupige! Wa fud̄a t̄a wa zuwa d̄a i shamgba n ucira a upityanangu u d̄e, tyoku d̄a Kadyanshi ka Shinga ka danai. Akani yi a d̄a ukuna u Yesu Kawauwi n afofi a d̄a Kashil̄a ka sokongi caupa. ²⁶ Shegai gogo-na ikorongi i ntsumate i zuwa le t̄a a revei ukuna u mayun vi a kateshe. Kpam Kashil̄a, uza d̄a bawu wa kuw̄a, u dana t̄a a ka zuwa t̄a gb̄a iyamba a reve n akani a na yi, tsar̄a a wushuku kpam a gorimuko yi. ²⁷ As̄ak̄a Kashil̄a, uza d̄a aya koshi war̄i n kakiri, u wushi tsupige a asu u Yesu Kawauwi hal ubana bawu utyoku. Ami.

† 16:24 Akorongi a cau a roku aza d̄a a pur̄ai a tagar̄ada u Aza a Roma a kalatsa t̄a makp̄and̄a ma 24.

Kazuwambani ka savu n Tsikimba n aβon a dā a
dangasai a kazuwambani ka cau
New Testament in Tsikimba (NI:kdl:Tsikimba)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsikimba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsikimba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-05-05

Updates
eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 Nov 2018 from source files dated 2 Sep
2018

a4f6a28b-3d6d-50b4-a81b-06ae05a66010